

Reggeli Újság

Noviszád, 1939 március 23, csütörtök

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 82. szám

A memelvidék visszakerült Németországhoz

A litván kormány hozzájárult a visszacsatoláshoz

Kaunasból jelenti a német távirati iroda: A litván minisztertanács — a német birodalom állásfoglalására való tekintettel — hozzájárulását adta a Memelvidéknek Németországhoz való átadásához.

A litván kormány nyilatkozata

A litván kormány az átadással kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Urbsis litván külügyminiszter március 21-én Kaunasba visszatérve, a délután 2 órától este 7 órá-

ig tartó minisztertanácsnak beszámolt a német külügyminiszterrel folytatott megbeszélésnek eredményéről. A beszámolóból ki-
tűnt, hogy

a német birodalmi külügyminiszter a birodalmi kormány nevében javaslatot tett a litván kormánynak a Memelvidék visszaadására Németország számára és ezt a megbékülés szempontjából az egyetlen célszerű megoldásnak jelölte meg. A német külügyminiszter kijelentette, hogy ha ez a visszaadás békés megegyezés útján megy végbe, akkor Németország messzemenően tekintetbe veszi Litvánia gazdasági érdekeit a memeli kikötőben. A német külügyminiszter hangsúlyozta, hogy ez a szabályozás a Memelvidék lakossága világosan kifejezett kívánságának is megfelel és kijelentette, hogy ez a jövőben hasznos lesz a két ország közötti jó kapcsolatok kialakításánál. Utalt a német külügyminiszter arra, hogy az egész memelvidéki német lakosság követeli a visszatérést a birodalomba.

A Memelvidéken a hangulat olyan, hogy a kérdés szabályozása a birodalom által javasolt alapon, az összeütközések kikerülése érdekében, most sürgősen szükséges.

Urbsis külügyminiszter beszámolója után a litván minisztertanács hosszasan tanácskozott az előállt helyzetről. A litván külügyminiszter a képviselőház szerdai titkos ülésén tett jelentést az ügyekről.

A Memelvidék problémája már régen foglalkoztatja a világsajtót. Az utóbbi napokban különösképpen előtérbe lépett ez a kérdés. A lapok hangsúlyozzák, hogy a Memelvidék tulajdonképpen sohasem tartozott Litvániához és csak a békeszerződés hibáinak következtében tette rá kezét az 1918-ban megalakult Litvánia. 1919-ben a memeliek próbászavazást rendeztek s a lakosság 85 százaléka a Németországhoz való csatlakozás mellett szavazott.

A memeliek azonban nem számoltak a békeszerződéssel. A győztes nagyhatalmak úgy döntöttek, hogy a Litvánia déli részén elterülő Memelvidéket megszálló francia csapatok ezt a vidéket külön-

területként kezeljék. 1920 február 15-én a franciák át is vették a Memelvidék kormányzását. 1923 január 10-én azonban — a franciáknak a Ruhrvidékre történt benyomulásával egyidőben — memeli szabadcsapatok vették át az uralmat. Az 1924-ben összeült ugy nevezett nagyköveti konferencia nem ismerte el a memeli szabadcsapatok uralmát és Litvániát bízta meg a vidék kormányzásával, azzal a feltétellel, hogy Memelnek autonómiát ad és Lengyelországnak szabad közlekedést biztosít a memeli kikötőben.

1924 március 14-én életbelépett az ugynevezett memeli egyezmény, amelyet a Népszövetség annakidején elfogadott. Ezt Memel és Litvánia folytonos ellenségeskedése követte, melynek következményeképp Litvánia tulajdonképpen sohasem tudta beolvasztani a Memel vidéket. Az egymást követő tárgyalások után végül is Mertis kormányzó kimondotta Memelnek Litvániába való teljes beolvasztását. Memelt tehát litván katonaság szállta meg. Természetesen ez sem volt végleges megoldás, mert a

nemzetközi döntőbírótság kötelezte Litvániát, hogy önkormányzatot adjon Memelnek és biztosítsa számára a parlamenti formát. Ilyképpen folyt az élet a Memelvidéken mindmáig, amikor végül is visszacsatolták ezt a vidéket a német birodalom területéhez.

AZ ÉSZT KÜLÜGYMINISZTER BERLINBEN

Berlinből jelenti az Avas: Selters észt külügyminiszter kedden Varsóból Berlinbe érkezett. Az észt külügyminiszter Berlin után Budapestre utazik.

RENDBEN FOLYT LE A MEMELVIDÉK ÁTADÁSA

A Memelvidék lakossága valóságos lázban él. Az uccákon hatalmas tömegek hullámszanak. Minden üzletet és üzemet bezártak. A végrehajtó hatalom átadása után a rendőrség és a memelvidéki német rendszolgálat minden incident nélkül megszállta a litván hatóságok épületeit, a postát, a rádiót és a kikötő épületét. Az uccákon a memelvidéki rendszolgálat osztagai

menetelnek. A memelvidéki végrehajtó hatalom a direktórium kezébe ment át. A litván kormányzó a direktórium vezetőjének kijelentette, hogy a litván hatóságoknak már semmiféle hatáskörüik nincs ezen a területen. A litván védelmi szervezetek tagjait a város egyes pontjain gyűjtik össze, majd a laktanyákba irányítják őket, ahol megtörténik leszerelésük.

Kaunasi jelentés szerint a litván főváros lakossága körében nem kelteit különösebb meglepetést a Memelvidék visszacsatolása Németországhoz. Az üzleti élet és a közlekedés Kaunasban teljesen a hétköznapi képet mutatja.

A memeli képviselőházat szerda estére összehívták. Az ülésen Neumann, a memelvidéki németek vezetője kiáltványt olvasott fel a Memelvidéknek a német birodalommal történt újraegyesülése alkalmából.

Danzigban a lakosság a lapok különkiadásából értesült az eseményekről. A hír egész Danzig városában nagy lelkesedést s örömet keltett. Rövid idő alatt az egész város lobogódiszt öltött.

Hitler támogatja Olaszország észak-afrikai követeléseit

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Hitler üzenete, amelyet Attolico berlini olasz nagykövet vitt Rómába, közli az olasz kormánnyal, hogy Hitler száz százalékgig támogatja Olaszország északafrikai követeléseit. A lap szerint a Dunamedencében és a Balkánon semmiféle újabb esemény nem várható. A német—olasz együttműködés iránya most Afrika és a Közelkelet felé mutat.

Londoni diplomáciai körökben igen nagy feltűnést keltett az, hogy Lagradelle, a római francia nagykövetség katonai attaséja kedd este váratlanul elhagyta Rómát és új megbízatással Párisba utazott. Londonban úgy tudják, hogy Lagradelle Mussolini üzenetét viszi Párisba. Mussolini még az utolsó órában megkísérli, hogy Olaszország északafrikai követeléseit tekintetében békés megállapodásra jusson Franciaországgal. Nem akarja elmulasztani az utolsó alkalmat sem, hogy még vasárnapi rádiónyilatkozata előtt érintkezést keressen a mérvadó francia tényezőkkel.

Lagradelle megbízatásának Londonban rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak. Miután Olaszországban megvan a hajlandóság a diplomáciai tárgyalásokba bocsátkozni Franciaországgal, nem tartják kizártnak, hogy megvan a lehetőség a földközi-tengeri olasz—francia viszály diplomáciai rendezésére.

Londonból jelentik: A Daily Express szerint Henderson berlini angol nagykövet Londonba visszatérve, azt jelentette, hogy Németország körülbelül 700.000 embert mozgósított.

Páris és London tiltakozó nyilatkozata Berlinben

Párisból jelentik: A Petit Parisien szerint az angol és a francia külügyminisztérium közös tiltakozó nyilatkozatot dolgoz ki. Ez a nyilatkozat Németországhoz intézett ünnepélyes figyelmeztetést fog tartalmazni, amely szerint az aláíró felek kötelezik magukat, hogy minden eszközzel ellene fognak szegülni a tekintélyállamok újabb előretörésének.

Chamberlain ma ismét nyilatkozik

Az angol sajtó az általános védkötelezettség bevezetését sürgeti

Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács kedd este 10 órakor Mussolini elnökletével ülést tartott. Mussolini megemlékezett a legutóbbi politikai eseményekről és részletesen beszámolt a nemzetközi helyzetről. A nagytanács a következő határozati javaslatot fogadta el:

— Tekintettel arra a veszélyre, hogy a tekintélyállamokkal szemben a bolsevizmussal szövetséges demokráta egységfront alakul, amely nem a béke, hanem a háború előhírnöke lenne, a nagytanács kijelenti, hogy ami Középeurópában történt, annak eredendő oka a versaillesi békeszerződésben keresendő s újból leszögezi tőkéletes ragaszkodását a Róma-Berlin tengelyhez.

CHAMBERLAIN BESZÉDE

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök csütörtökön újra nyilatkozik az alsóházban az európai helyzetről. Az angol kormány hír szerint gondosan megvizsgálja az esetleges támadás esetében követendő közös politikáról kiadandó nyilatkozatot, amelyet Anglia, Franciaország, a szovjet, Lengyelország és egyes kisebb államok irnának alá.

BULGÁRIA NEM MOZGOSÍTOTT

Szófiából jelentik: Illetékes bolgár körökben a leghatározottabban cáfolják azokat az angol és francia lapokban megjelent híreszteléseket, amelyek szerint Bulgáriában állítólag elrendelték volna a részleges vagy a teljes mozgósítást.

HUDSON MOSZKVABA UTAZOTT

Varsóból jelentik az Avala: Hudson angol külkereskedelmi miniszter Varsóból Moszkvába utazott.

AMERIKA JEGYZÉKE NÉMETORSZÁGHOZ

Washingtonból jelentik az Avala: Az amerikai külügyminisztérium nyilvánosságra hozta a német birodalomhoz intézett jegyzéket. A jegyzék szerint a Cseh- és Morvaország felett gyakorolt német protektorátusnak nincs semmiféle jogalapja. Welles külügyi államtitkár az újságírók előtt kijelentette, hogy Amerika nem vesz részt a cseh kérdéssel kapcsolatban tartandó értekezleten.

A washingtoni szovjet ügyvivő kedden látogatást tett az amerikai külügyi hivatalban.

FELOSZLATTÁK A CSEH TÖRVÉNYHOZÁST

Prágából jelentik az Avala: Hácha dr. Beránhoz levelet intézett, amelyben értesíti a cseh parlament és a szenátus feloszlátásáról. Hácha dr. egyben mintegy száz cseh politikust értekezletre hívott össze, amelyen nyegységpárt megalakításáról tárgyalnak.

UJABB FRANCIA MINISZTERIUMOK

Párisi jelentés szerint szombatra újabb államtanácsot hívtak össze. Az államtanács a fegyverkezési és a propagandaminisztérium felállításá-

nak kérdésével foglalkozik. Fegyverkezési miniszterre Pomaret munkügyi minisztert, propagandaminiszterre pedig valószínűen Mistlert, a kamara külügyi bizottságának elnökét nevezik ki.

GÖRING KÖSZÖNETE A LÉGI HADERŐNEK

Berlinből jelentik az Avala: Göring tábornagy kedden a légi haderőhöz parancsot intézett, amely többek között ezeket mondja:

— Az Ostmark és a szudétaföld után Cseh- és Morvaország is a nagy német birodalom alkotórészévé vált. A harcot megnyertük. Hálásak vagyunk a sorsnak, mely lehetővé tette, hogy békés eszközökkel érjük el céljainkat. Az elmúlt hetekben a német hadsereg a béke biztosítója volt.

— Mint a német haderő főparancsnoka, köszönetet mondok repülőimnek, a légharító tüzért, a légi haderő egyéb személyzetének az utóbbi hónapok során teljesített szolgálataikért. Köszönetet mondok minden alulnak példás magatartásáért, amelyet Cseh- és Morvaországban tanúsított.

AZ ÁLTALÁNOS VÉDKÖTELEZETTSÉGÉRT

Londonból jelentik az Avala: Az Evening Standard azt írja, hogy az általános védkötelezettség kérdése állandóan a napirenden van és az angol közvélemény ennek bevezetését követeli a kormánytól. A Times szerint az erre vonatkozó döntést a legsürgősebben végre kell hajtani, mert a kérdés nem maradhat tovább megoldatlan. Az angol hagyomány ugyan ellene van az általános védkötelezettség bevezetésének, — írja a lap —, de ez voltaképpen nem jelent nagy akadályt.

ELMARAD A NEMZETKÖZI ÉRTEKEZLET

Párisban valószínűnek tartják, hogy a szovjet részéről javasolt nemzetközi értekezlet összehívására nem kerül sor. Az Excelsior szerint erről a tervről a hatalmak kénytelenek voltak lemondani. Ez a kísérlet — írja a lap — legfeljebb a Berlin-Róma tengely meg szilárdulását jelentette volna, de nem segítette volna elő a kisállamok összefogását. A Petit Parisien értesülése szerint az angol és francia külügyminisztérium közösen dolgozza ki a tervezett tiltakozó nyilatkozatot. A Matin úgy tudja, hogy a nyilatkozat megtételére már a legközelebbi jövőben sor kerül.

A Jour többek között ezeket írja: Igazán nem lehet megérteni, hogy az angol külügyminiszter milyen hirtelen sugalmazásra hallgatott, amikor ismét szalonképessé tette Londonban a szovjetnagykövetet és kikérte véleményét a nemzetközi válsággal kapcsolatban. Moszkva megjelenése az európai színpadon francia szélsőbal-

oldali körökben természetesen R. el is földelt diplomáciai értekezlet törő örömmel fogadták. A szovjet most azt hiszi, hogy az angol-francia-orosz szövetség követeztében s a tervbevett, de már az együttes bizottsághoz való vizs- szférést jelenti. Mindez azonban nem más, mint a régi fantomok kergetése.

Megszakadtak a német-román kereskedelmi tárgyalások

A londoni román követet Bukarestbe hívták jelentéstételre

Bukarestből jelenti a Reuter (A.A.): A Németország és Románia között Bukarestben folytatott kereskedelmi tárgyalások hirtelen félbeszakadtak és a német kereskedelmi küldöttség vezetője visszautazott Berlinbe, hogy új utasításokat kérjen.

BUKARESTBE UTAZIK

A LONDONI ROMÁN KÜVET

Londonból jelentik: Tilea londoni

román követ Bukarestbe utazott, hogy kormányától új utasításokat kérjen.

A bukaresti német követség titkárát halálos sérüléssel találták a szobájában

Románia belsejében csapatokat voniak össze

A beográdi Politika tegnapi számában a következő érdekes cikket közli:

Bukarestből jelentik: A román közvéleményre a legjobb benyomást tette a barátságának, a bizalomnak és az érdekek közösségének az a hangzatos beszéd, amelyet az angol közvélemény, az angol diplomáciai és pénzügyi körök részéről már napok óta szüntelenül hallanak. Anglia és Románia között sohasem volt olyan szoros együttműködés, mint ezekben a napokban. Halifax lord legutóbbi beszédét román hivatalos körökben az új angol külpolitikai irány legmértékadóbb meghatározásának tartják.

Ami Románia magatartását illeti az újabb eseményekkel kapcsolatban, azt a Románia című lap, amely a miniszterelnökség lapja, keddi vezércikkében a következőképpen határozza meg:

»A válasz egyszerű. Mi felkészültünk és tovább folytatjuk a készül-

dést. A mi békénk nem jelent télen- séget, mert nem engedjük meg, hogy az események megleljenek bennünket. A mi önuralmunk nem jelent megalkuvást, mert mi nem hajlongunk minden felé, hogy a más asztaláról hulló morzsákat felszedjük.

Károly király legutóbbi londoni látogatása alkalmával még egyszer hangsúlyozta a mi céljainkat és törekvéseinket egy olyan Európában, amely képes lenne arra, hogy a saját békejét megőrizze.

A Timpul, a külügyminiszter lapja kiegészíti a Románia közléseit. Cik- kében többek között a következőket írja:

»Az új hírek, amelyek egymás- után érkeznek, még nem nyújtanak teljes képet a helyzetről. A román kormány nyugodtan és hazafiasan munkálkodik. Románia semmiesetre sem engedi meg, hogy függetlenségét akár politikai, akár gazdasági téren támadás érje.«

Katonai intézkedések

A román miniszterelnökség a következő közlést adta ki:

»A koronatanács határozatához híven a kormány elrendelte néhány kontingens tartalék összpontosítását, hogy a tényleges katonaságot kibővítsék.

Románia kifejezetten az eddigi békepolitikát folytatja és az összpontosított csapatokat a határtól távol az ország belsejében tartják, ahol csak a szokásos katonai kiképzést végzik. Abban az esetben, ha megállapítjuk, hogy országunk határai nincsenek veszélyben, a román kormány azonnal intézkedéseket tesz a tartalékokok hazaküldésére. Hangsúlyozzuk, hogy a határon semmiféle hadműveleteket nem végzünk.

A BRASSÓI INCIDENS

Bukarestből jelentik: Brassóban kedden incidens történt, amelynek kellemetlen következményei lehetnek. Dr. Karst Hjalmar német állampolgár napokkal ezelőtt érkezett Németországból Bukarestbe és az Union szállóban vett lakást. Dr. Karst kedden elutazott Brassóba és ott be akart menni a zsidó otthonba. Az ajtóban megállította a portás felesége és megkérdezte tőle, mit kíván. A német állampolgár erre néhány szóval megütötte az asszonyt, aki erre segítségül kiáltott. Az asszony férje, a portás odarohant és az idegent meg akarta akadályozni, hogy a feleségét ütlegelje. Dr. Karst erre

előkapta a revolverét és néhányszor a portásra lőtt, aki életveszélyes sebeket szenvedett.

KI SEBESÍTETTE MEG A BUKARESTI NÉMET KÜVETSÉG TITKÁRÁT?

Bukarestből jelentik: Dr. Schmidt- et, a bukaresti német követség titkárát, aki régebben a bécsi német követség első titkára volt, kedden halálos sérüléssel találták meg a szobájában. Megállapították, hogy haslövést kapott és a golyó a hasában maradt. Állítólag öngyilkosság történt, a sérülés természete ezt két- ségessé teszi. A vizsgálat folyik.

Kárpátalja a magyar törvényhatósági autonómiánál nagyobb önkormányzatot kap

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök a Frankfurter Zeitung munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A világháborús magyar-német sorsközösségnek a párisi környeki békek sem vetettek véget. Közös sors és közös érdek kapcsolta össze a két országot, amelyeknek szomszédságában a diktáló hatalmak a hazugságok sorozatára mesterségesen felépített Cseh-Szlovákiát létesítették. Cseh-Szlovákia Közép-Európa tüzfész-kévé vált és a békének Cseh-Szlovákia létrehozása által való állandó fenyegetett voltát a józan államférfiak nemsokára felismerték. Hitler Adolf kezdte meg ennek a veszélyzónának a megszüntetésére a kezdeményező és döntő lépéseket. A hazugságok épülete a történelmi szükségszerűség erejének nem tudott ellenállni. Falait a német nép vezéré által kimondott igazság előbb megrepesztette, majd romba döntötte.

Az Erdős Kárpátoknak hatalmas barátaink támogatásával az ezeréves országhoz most visszafért vidékét a magyarokon kívül túlnyomó számban kisorosz nép lakja, amely századokon át osztozott a magyarság sorsában, jobban és rosszban. Az Erdős Kárpátok népe a husz éves cseh uralom alatt számtalanszor adta tanujelét annak, hogy vissza akar térni az ezeréves hazához, sőt maga Volosin is a magyar állam kötelességében vélte legjobban biztosítani a ruszin nép sorsát. A magyar kormány most újból felveszi a háború előtt elejtett fonalt és a kisorosz nép valódi szociális és kulturális igényeit az önkormányzat szellemében óhajtja és fogja kielégíteni.

A MAGYAR KORMÁNY FIZETI A HADISEGÉLYEKET

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a cseh mozgósítás következtében bevonult hadkötelesek hátramaradt családtagjainak a Felvidéken nem fizettek hadisegélyt. A magyar kormány most a felvidéki miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy a cseh-szlovák hadseregben szolgálatot teljesített olyan egyének családtagjai számára, akik élelmezési segítyt nem kaptak, ezeket a segítyket folyósítja. A magyar kormány elhatározása a Felvidéken nagy megnyugást keltett.

A KELLEMETLEN AJÁNDÉK

Budapestről jelentik: Kárpátalja visszacsatolása alkalmából egyes külföldi lapokban a legképtelenebb híresztelések láttak az utóbbi napokban is napvilágot. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy a trianoni békeszerződés idejében maga Masaryk és Benes is igen kellemetlen ajándéknak tartotta. A kárpátaljai ruszin nép sem nem szlovák, sem nem ukrán. Ez a nép, épúgy, mint a lengyel, mindig nyugati orientációja volt. Vallása túlnyomórészt görögkatolikus. A

földrajzi és gazdasági viszonyok Kárpátaljának csak Magyarországgal kapcsolatban adnak életlehetőségeket. Népeinek kulturájáért sokat kell tenni a most következő időszakban. Ukrán részről kísérletek történtek arra, hogy a ruszin nyelvet a már kialakult ukrán irodalmi nyelv irányában fejlesszék ki, ezek a kísérletek azonban nem jártak eredménnyel.

BENES LENGYELLELENES POLITIKÁJA

Hogyan kerültek az ukránok Kárpátaljára, amelynek lakossága nem ukrán, hanem ruszin? Ismeretes, hogy már régebben Benes lengyelellenes politikájának egyik megnyilvánulása volt az irredenta szítása az ukránok által lakott lengyel területen. Az itt bajbajutott ukrán emigránsokat telepítették át Kárpátaljára, cseh pénzzel támogatva őket. Ezek az emigránsok a cseh uralom alatt jólfizetett polgári állásokba kerültek. A ruszin értelmiség kezdettől fogva ellenségének tekintette őket, mert hisz az ő helyét foglalták el.

Az ukrán beözönlés második szakasza 1938 őszén kezdődött. Ekkor eleinte a csehek, később pedig maga a Volosin-kormány nagyobb tömegekben telepítette be az ukrán emigránsokat s ezekből szerveztek nagyobb részt az úgynevezett Szics-gárdisták. A Szics-gárdisták ez év februárjáig annyira megerősödtek és a huszti kormány támogatása révén annyira vérszemelt kaptak, hogy a cseh hatóságok közvetlenül a magyar csapatok bevonulását megelőzően maguk voltak kénytelenek ellenük fellépni. Ez több helyen véres harcokra vezetett. A mindenütt, de különösen a határ mentén dúló cseh-ukrán harcok teremtették azt a helyzetet, amely miatt a lakosság kétségbeesve fordult a magyar kormányhoz, hogy két, rajta uralkodni akaró, idegen fegyveres hatalomtól szabadítsa meg, annál is inkább, mert az ukrán-cseh vetélkedésnek a ruszin lakosság adta meg az árát.

A SZICS-GÁRDA LEVERÉSE

Amidőn a magyar kormány elhatározta, hogy Kárpátalján fellép, a magyar csapatok cseh ellenállással alig találkoztak. Cseh részről csupán egyes, nem tájékozott kisebb osztagokkal váltottak néhány puskalövést. Ellenállást tanúsítottak azonban a Szics-szervezetek, érthető okokból. Ezek ugyan is Lengyelország felé nem menekülhettek, mert ott politikailag kompromittálva voltak és mint odaválók, féltek a lengyel hatóságoktól. A szlovák hatóságok viszont nem engedték be őket. Egyedül a keleti részeken levő csoportoknak volt útjuk Románia felé. Az előnyomuló magyar katonaság az óriási havazásban s a nehéz utakon gyorsan és könnyen intézte el a Szics-csapatokat, amelyek azután szétszóródtak. A szétszórt Szics-gárdistákat a lakosság

Szép és ápoltság
a sok házimunka
ellenére!

hamamelis tartalmánál fogva hatásos

verte agyon, úgyhogy csak azok menekülhettek meg, akik a magyar csapatok fogságába estek.

Kárpátalja megszállása három nap alatt ment végbe. Annak ellenére, hogy a határmenti magyar csapatok — miután az egész elhatározás váratlanul jött — békelettszámmal és hathetes újoncokkal vonultak fel, ez teljesen elegendőnek bizonyult, a terület megszállása miatt azonban szükséges volt, hogy ezeket a csapatokat tartalékosokkal egészítsék ki és ezért néhány ezer embert behívtak. A ruszin lakosság felszabadítóként üdvözölte a magyar csapatokat. A megszállás alkalmából vívott apróbb harcok során a magyar katonaság a legnagyobb segítséget a ruszin lakosságtól kapta.

VOLOSIN KÉTSÉGBEESETT KAPKODÁSA

Ami az elmenekült Volosin-kormány magatartását illeti, Volosin politikai tapasztalatokkal nem rendelkező, személy szerint igen becsúgyó, de a naivitásig egyszerű görögkatolikus kanonok, aki — teljes ellentétben a kárpátaljai görögkatolikus papság felfogásával — úgynevezett ukrán politikát követett. Politikai gondolkozását legjobban jellemzik magatartásának következő fejezetei: négy napon belül először Németországhoz fordult diplomáciai úton és felajánlotta, hogy Kárpátalját német protektorátus alá helyezi, de a németektől választ sem kapott. Ezért a magyar kormányhoz fordult. Kérte a tárgyalások felvételét és Budapestre küldte két bizalmi emberét, akik azonban nem érkeztek meg. Ugyanakkor Volosin Romániába menekült és felkérte a román kormányt, hogy szállja meg Kárpátalját. Ezt olyan időpontban tette, amikor a magyar csapatok elővédei már elérték a magyar-lengyel határt a Kárpátok gerincén. Mindezek után Budapestre levelet írt Illés József egyetemi tanárnak, kérve közvetítését a magyar kormányhoz.

A RUSZIN ÖNKORMÁNYZAT

Ami a ruszinok jövőjét illeti, ez gazdaságilag csak Magyarországon van biztosítva. Most ugyanis folytathatják évszázados munkásságukat, egyrészt a területükön ki termelt fa Magyarországra való szállításával, másrészt a magyar

Alföldön évszázadok óta folytatótt nyári aratómunkával.

A Magyarország által adandó önkormányzat mindenestre túlhaladja majd azt, amit a csehek adtak a ruszinoknak. A magyar megyei önkormányzat például igen széleskörű és alig van Európában ország, Svájcot kivéve, amely az autonomia tekintetében hasonló fejlettséget mutatna fel. Kárpátalja természetesen még a magyar törvényhatósági autonómiánál is nagyobb önkormányzatot kap.

TELEKI ÉS RIBBENTROP TÁVIRATVÁLTÁSA

Budapestről jelentik: Teleki miniszterelnök Kárpátalja visszacsatolása alkalmából Ribbentrop külügyminiszternek táviratban mondott köszönetet Magyarország iránt mindenkor tanúsított megértéséért és azért, hogy ismételtlen közreműködött egy Magyarország ellen elkövetett igazságtalanság jóvátételénél. Ugyanakkor annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ez az esemény további fontos lépést jelent a közép-európai népek békés együttélése terén.

Ribbentrop a magyar miniszterelnöknek a következő távirattal válaszolt:

— Kérem Nagyméltóságodat, hogy a történelmi területrészek a magyar királysághoz való visszaterése alkalmából hozzám intézett szíves megemlékezéséért őszinte köszönetemet és szerencsekívánataimat fogadni szíveskedjék. Magam is meg vagyok róla győződve, hogy a magyar királyságot ért igazságtalanságnak felelősségteljes elhatározásai végrehajtott eme jóvátétele hozzájárul Közép-Európa tartós békéjéhez.

B u t o r
S z ö n y e g
L i n o l e u m

E d u á r d K r a u s z
bútorház, Noviszád

Az Adamovics-telepi Olvasó- és Gazdakör műkedvelői
vasárnap, március hó 26-án délután 3 órai kezdettel, a Református Olvasókör színháztermében
előadják másodszer Jancuskó Gábor:

Ha elmennek a regruták...

című népszínművét
Jegyek elővételben 20, 15 és 10 dináros árban, állóhely 5 dinár, kaphatók Libis J. ételüzletében (Kralja Petra II ul.) és a Református Olvasókör háznagyánál

Evi 160.000 tonna só és 1,300.000 köbméter fát termel Kárpátalja

Olaj, vasérc, ezüst, ólom...

A Frankfurter Zeitung közgazdasági rovatában mérlegeli. Bohémia, Morvaország és Szlovákia közgazdasági jelentőségét s ugyanakkor a következőkben ismerteti Kárpátalja természeti kincseit is:

A csehszlovák uralom két évtizede alatt meglehetősen elhanyagolták az Erdős Kárpátok területét, amely ezért ma még feltárára vár.

11.000 négyzetkilométer területen 550.000 ember él,

akik közül 403.000 mezőgazdasággal, 55.000 iparüzéssel, 24.000 pedig kereskedelemmel foglalkozik. A mezőgazdaság mégis szűkös viszonyok közt tengődik, mert az 1,120.000 hektárnyi megművelt területből csak 300.000 hektár a szántó, mező és kert. Óriási területet borítanak az erdők: az 567.000 hektárnyi erdő helyenként valóságos őserdő.

Itt olyan fa-óriások nőnek, mint schol másutt Európában.

A fa a legfontosabb nyersanyag. Évente 1,300.000 köbméter fát termel Kárpátalja.

Ebből 500.000 köbméter fordítanak

belső fogyasztásra, úgy hogy 800.000 köbméter kerül kivitelre. Exportpiacként elsősorban Németország, Anglia és Magyarország szerepelt eddig. A legutóbbi időben fokozni akarták a kivitel s az exportkontingens felemeléséről tárgyaltak Németországgal. Megvitatták különböző fafeldolgozó gyárak építésének lehetőségeit is.

A természeti kincsek közül eddig egyedül a kősóbányákat tárták fel: évi 160.000 tonna só termel Kárpátalja.

A közelmúltban megkezdtek az olajfúrásokat

is s a kísérletek eredménnyel kecsegtetnek.

Talajvizsgálatok során

vasérctelepekre

bukkantak. A feltárára érdemes értelepek vastartalma 45 százalék körül mozog. Huszt környékén **ezüst-, ólom- és cinn leletekről** is van jelentés. A természeti kincsek érdemes és eredményes kiaknázása csak az utálózat kiépítése után lesz lehetséges.

A Ruténföld adatai

A Ruténföld demarkációs vonalon túli részének adatai az 1930 évi állapot szerint.

Járás	Községek száma	Terület km ² -ben	A lakosok össz. száma	1 km ² -re eső lak. száma
Szám szerint				
Nagybereznai	31	813.34	29.197	36
Huszt	21	962.46	71.311	74
Irsavai	38	751.61	50.231	67
Munkácsi	74	708.51	65.544	92
Perecsenyi	19	623.96	24.399	39
Rahói	16	1,938.43	60.862	31
Nagyszöllösi	33	521.76	56.332	108
Szolyvai	66	1,407.81	54.459	39
Técsői	35	1,768.16	79.419	45
Ungvári	31	438.86	25.144	57
Ökörmezői	26	1,150.34	35.226	31
Összesen:	390	11.085.24	552.124	619

Ruténia demarkációs vonalon túli részének nemzetiségi adatai 1910 és 1930-ban:

Nemzetiség	1910-ben absz. szám	%	1930-ban absz. szám	%
Rutén, illetve orosz	326.665	70.6	413.481	74.9
Magyar	59.279	12.8	25.894	4.7
Német	55.448	12.0	8.725	1.6
Román	11.387	2.5	(lásd egyébnél)	
Szlovák, illetve cseh-szlovák	6.020	1.3	17.495	3.2
Zsidó	—	—	65.828	11.9
Egyéb	3.652	0.8	13.336	2.4
Külföldi	—	—	7.365	1.3
Összesen:	462.451	100.0	552.124	100.0

A lakosság megoszlása vallásfelekezetek szerint:

Vallásfelekezet	absz. szám	%
Római katolikus	29.602	6.4
Görögkatolikus	358.488	77.5
Református	12.046	2.6
Ág. h. evangélikus	906	0.2
Görögkeleti	406	0.1
Izraelita	60.978	13.2
Egyéb	25	0.0
Összesen:	469.451	100.0

Elegáns hölgyek figyelmébe!

Tavaszi **kesztyű** különlegességeink megérkeztek
IOZEFINE REITZER „Rukavica“ BEOGRAD, Terazije 32

URANIA MOZI

Mától kezdve bemutatja a

Bernini hercegnő titka

(Szocsaí tüközet 1917) című filmet

Sybille Schmitz

Hans Stelzer

Inge Liszt

Dramai jelenetek a világháborúból étehetően játszódnak le a néző szeméi előtt

Ne mulassa el megtekinteni ezt a filmet!

Lebrun francia köztársasági elnök ünneplése Londonban

Az angol király pohárköszönőjében az évszázados francia-angol barátságot fangoztatta

Londonból jelentik (A. A.): Lebrun francia köztársasági elnök kedden délután résztvett a londoni francia intézet új épületének felszentelési ünnepségén. Az ünnepségen a francia elnök rövid beszédet tartott.

Kedden este

az angol királyi pár a Buckingham palotában diszlakomát adott a francia köztársasági elnök és felesége tiszteletére.

A vacsorán György angol király pohárköszöntőt tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Kormányunk készen áll arra, hogy mindent megtegyen, ami hatalmában áll. A francia és angol kormányok sohasem vesznek részt a problémák olyan megoldásában, amely az egyes államok közötti szabályos viszony megsértését jelenti. Mi látjuk azokat a nehézségeket, amelyek utunkban állnak, azonban szilárd a meggyőződésünk, hogy a jövőt erőnkbe vetett bizalommal, intellektuális erőnk tudatában nyugodtan szemlélhetjük.

Az angol uralkodó melegen emlékezett meg az évszázados angol-francia barátságról, valamint arról a fogadtatásról, amelyben a mult nyáron őt Páris részesítette.

Lebrun elnök válaszában megköszönte a szívélyes fogadtatást és kiemelte azt hogy London és Páris mennyire egybeforrott az angol-francia barátságban. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— A mi becsületérzésünk, igazság és emberi méltóságszeretetünk, az adott szó iránti tiszteletünk és a szó-lás, valamint véleménynyilvánítási szabadság iránt való ragaszkodásunk és végül a más ország hellyeihe való be nem avatkozás elve, valamint békeszeretetünk azok az elvek, amelyen egész létünk alapszik. Kormányunk fegyverkezik, hogy a békét fentartsa, de amellet arra is törekszik, hogy az általános bizalmat visszaállítsa.

A diszlakoma alatt a Buckingham palota előtt hatalmas tömeg gyűlt össze, amely lelkesen éltette a francia elnököt és az angol királyt.

Öt hónapon át hamisították a gabona-utalványokat a szubotcai Obilics-malom alkalmazottjai

Az eddigi vizsgálat 70.000 dinár kárt állapított meg

A szubotcai Obilics malomban történt csalások ügyében a rendőrség kedden délután több újabb kihallgatást fogantatott. A bűnügyi osztályon egymásután vették fel a jegyzőkönyveket a Blagovesán Zsárkó malomtulajdonos által gyanúsított tizenhat alkalmazottról, akik a károsult malmos szerint hónapokon át összejátszottak és rendszeresen meghamisították a malomban átvett gabonamennyiségek elismervényeit.

A gyanúsítottaknak büntársaik voltak,

akik a ténylegesnél magasabb súlyura kiállított elismervények ellenében azután átvették a pénzt a malom

pénztárából és a zsákmányon megosztottak.

A rendőrség mind a tizenhárom gyanúsítottat őrizetbe vette és szerdán délnben a bíróság fogházába szállította őket. Gájics Bogdán vizsgálóbíró szerdán az ügy aratait tanulmányozta és csütörtökön reggel kezdte meg a kihallgatásokat.

Blagovesán Zsárkó malomtulajdonos rendeletére revancsolás folyik az Obilics malomban. A vizsgálat eddig

70.000 dinár kárt állapított meg. Kiderült, hogy öt hónapja folytatja üzemeit a család bandája.

— « O » — « O » — « O » — « O » — « O » —
Fizessen elő a Reggeli Ujságra

HALLÓ!

A magyar hatóságok kiutasították a Havas ügynökség budapesti tudósítóját, mert hazug híreket küldött Párisba.

Cseh- és Morvaországnak német protektorátus alá történt helyezése nagy gazdasági jelentőséggel bír Romániára nézve is. A német birodalom eddig is az első helyet foglalta el Románia behozatalában. Ugyanez vonatkozik a kivitelre is. Németország 1938-ban Romániának 6.86 milliárd lej értékű árut szállított, míg Csehszlovákiától 2 milliárdot vásárolt Románia. Nagybritannia 1.5 milliárd, Franciaország 1.3 milliárd lejjel szerepelt Románia behozatali kereskedelmében. Ugyanezkor Németország 57 milliárd, Nagybritannia 2.4 milliárd, Csehszlovákia 2 milliárd és Franciaország 920 millió lej értékű cikket vásárolt Romániától. A mai nagynémet birodalom Románia tavalyi behozatalában 55%-kal, kivitelében pedig 40 százalékkal szerepelt.

Morgentau amerikai pénzügyminiszter kijelentette, hogy Európából tízenöt milliárd dollár értékű újabb aranyszállítmány érkezik Amerikába. Morgenthau még hozzátette, hogy Amerika, a nagyarányú fegyverkezéssel járó kiadások ellenére sem lesz újabb infláció.

Dr. Benes titkára, Hipok megcáfolta azokat a híreket, amelyek arról szóltak, hogy az amerikai csehek és szlovákok az Egyesült államokban ideiglenes kormányt alakítottak volna dr. Benes elnöke alatt.

A Németországba utbaindított olasz munkások első csoportja a bajorországi Rosenheimbe érkezett, ahol a hatóságok vezetői és a lakosság szívélyesen fogadta őket. Az idén 25.000 olaszországi munkás jut kegyérhez Németországban.

A francia tengerészeti minisztérium közlése szerint Campenchi tengerészeti miniszter kiadta az utasítást négy torpedóüző építésére. Mindegyik torpedóüző 1.772 tonnás lesz.

Von Schnell német ezredes, aki a német autóipar reformálását kell végrehajtania, közzétette munkatervét. Von Schnell 1940 január 1-től kezdve csökkenti az automobilyárak számát, de egyúttal csökkenti az autómárkák számát is. Az eddigi 52 autómobilből huszonkettőt alküszöbölnek, úgy, hogy Németországban 30 féle autót fognak gyártani. Az eddigi száz féle teherautó helyett a jövőben csak 19 lesz, míg a 150 féle motorkerékpár számát harmincra csökkentik. A huszafajta kisautóból csak három engedélyeznek a jövőben.

Göring tábornagy és felesége, akik a csehországi események miatt megszakították olaszországi pihenésüket és hazatértek Németországba, kedden visszautaztak San Remóba.

A szovjetorosz-mandzsú határon újabb súlyos határsértés történt. Japán jelentések szerint szovjetcsapatok Suinthonál átlépték a mandzsúhatárt és mandzsú területen lövészárkokat kezdtek ásni. A helyszínre érkezett japán és mandzsú csapatok öt órai tüzharc után visszaverték a vörösorosz csapatokat szovjet területre.

A horvátok elfogadják a közös határt és a szerb dinasztíát, de ezen belül teljes szabadságot követelnek

Dr. Macsek nagyjelentőségű nyilatkozata a horvát kérdéstről

Dr. Macsek Vlatko a volt horvát paraszt párt elnöke tegnapelőtt fogadta lakásán az »Associated Press« sajtótudósító iroda beográdi tudósítóját és kifejtette előtte álláspontját Jugoszlávia időszerű politikai kérdéseiről. Dr. Macsek kifejtette multbani elégedetlenségük okait is és többek között főbb vonalakban a követeléseket mondta:

»A horvátok követeléseit fentartás nélkül elfogadhatók nemcsak a szerbek és Jugoszlávia, hanem a nyugati demokráciák részére is. A horvátok ösztönösen hajlandók, elfogadni a közös határt és a szerb dinasztíát, megkövetelik azonban, hogy a határon belül és e dinasztia alatt feltétlenül megkapják szabadságukat.

Ezt a kérdést gyorsan meg kell oldani.

A magam részéről kész volnék arra, hogy képviselőmet elküldjem egy olyan kormányba, amely az ország összes politikai erőit magában foglalná, tehát egy koncentrációs kormányba, de nem olyan kormányba, amelynek az lenne a feladata,

hogy a mai helyzetet a végtelenségig meghosszabbítsa, hanem olyan kormányba, amely megtenné a legszükségesebb lépéseket a horvát kérdés végleges megoldása tekintetében.

Véleményem szerint a mai nemzetközi helyzetben elérkeztünk a tizenkettedik órához, amikor a szerbek és horvátok közötti egyezményt meg kell valósítani, annál is inkább, mivel ma Szerbiában egyetlen komoly politikus sincsen e kérdés megoldása ellen. Ezt akarja az egész szerbiai ellenzék, sőt a horvát követelések egykori legnagyobb ellenségei is, akik annak idején Alekszandar király rezsimjének voltak a főtámaszai, akik a legutóbbi választáson az én listámon jelöltették magukat, ha nem is kötöttek velem semmiféle politikai szerződést. A velük való beszélgetésből és nyilatkozataikból tudom, hogy most már ők is megbizonyosodtak a horvát kérdés megoldásának nagy szükségességéről. Ezért nem láthatom be, kinek állhat érdekében ezt a kérdést a végtelenségig elhuzni.

Hercegovinában a hó betemetett egy személyvonatot

Hatalmas havazások az ország belsejében

A tavasz hivatalosan már két napja beköszöntött, de a tél még változatlan erővel tart. Nemcsak, hogy nem enyhült az idő, de Jugoszlávia egyes részein állandóan havazik.

Szarajevóból érkező jelentések szerint a régi Bosznia és Hercegovina területén az utóbbi három nap alatt rendkívül sok hó esett.

A hó magassága általában másfél méter.

Ehez járul az állandó szél, amely néhol hegymagasságnyi hófúvásokat okoz.

A Niksics és Biletja között közlekedő

162. számú személyvonat kedden teljesen hó alá került.

A vonat az egyik völgyben a nyílt pályán kénytelen volt megállni a nagy hóterhelés miatt. Az erős szél csakhamar az egész vonatot behordta hóval, úgyhogy az ajtóknál utat kellett a hófúvásban vágni, hogy az utasok kijuthassanak a vonatból.

Szokolje és Nis környékén szintén nagy havazások voltak. Egyes hegyi vidékeken a hóvihar a telefonpóznákat is megrongálta és emiatt a telefonbeszélgetés is szünetel.

Huszonötezer dinár egy hamis keresztlevélért

Kvasz Stetan vojlovicai evangélikus lelkész, Gáler vojlovicai aljegyző és Weisz Emil ügyvédjelölt átadták a bíróságnak

Többször megirtuk, hogy Kvasz Stetan vojlovicai evangélikus lelkész ellen a valutacsempészési ügygel kapcsolatban eljárás indult, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy

külföldi zsidók részére keresztlevelet adott ki anélkül, hogy megkeresztelte volna őket.

Kvasz Stetan a beográdi rendőrség több ízben kihallgatta. A lelkész kihallgatásai során tagadta, hogy hamisított volna, csak annyit ismert be, hogy keresztlevél mintákat adott ki külföldi zsidóknak, hogy meglássák, milyen a

keresztlevél és »kedvet kapjanak« a kikeresztelkedésre.

A rendőrség hosszú vizsgálatot tartott ebben az ügyben is és megállapította, hogy

nem jóhiszemű tévedés, hanem tudatos csalás történt.

Ezért Kvasz Stetan kedden letartóztatta és átadta a bíróságnak.

Kvasz Stefan segítőtársa Gáler Bogdán vojlovicai aljegyző és Weisz Emil beográdi ügyvédjelölt volt. Munkájukat a következőképpen osztották be: Weisz szerezte a »vásárlókat«, Kvasz állította ki a részükre a hamis keresztlevelet és ezeket a hamisítványokat Gáler

Idejében szoktasd gyermekedet a helyes fogápolásra!

SARG-FÉLE

KALODONT

FOGKÓ ELLEN

mint községi anyakönyvvezető hiteltelítette. Sok esetben megtörtént, hogy a Beográdban élő külföldi zsidók elvégezték a megkereszteléshez szükséges lelkigyakorlatokat, azonban a legtöbbször hosszadalmasnak találták, hogy valamennyi szükséges imát megtanulják és ezért a rövidebb eljárást kérték. Kvasz készséggel kiállította részükre a hamis keresztlevelet.

Egyes gazdagabb zsidóktól 25.000 dinárt is kaptak ilyen hamisítványért.

Gáler Bogdánt és Weisz Emilt szintén átadták a bíróságnak és ezzel a rendőrség a valutacsempészési ügynek ebben a mellékhatásában befejezte a vizsgálatot.

Sztáribecsen 75 százalék lesz a pótladó

A sztáribecsei községi képviselőtestület rendes közgyűlést tartott Boárov Mita községi elnök vezetésével. A közgyűlés az Ujfaluban építendő iskola költségeire 450.000 dinárt szavazott meg. A község annakidején átvette a volt Milo-szálloda épületét. Tekintve, hogy a község nem tudja kellőleg kihasználni az épületet, úgy határoztak hogy eladják. Ezután a képviselőtestület jóváhagyta a tisztalihalászati jog és a községi legelők bérbeadásáról szóló jegyzőkönyvet. Az 1939-40 évi költségvetés letárgyalása több órát vett igénybe. Az előljáróság által benyújtott tervezet egyes tételeiben kisebb változtatásokat eszközölt a képviselőtestület.

A költségvetés összege 5.939.000 dinár.

A hiány pótlására 75%-os pótladót vetnek ki.

NEM GYÖZI

Sziporka ur elhivatja a háziorvosát. Az egyebek között azt rendeli, hogy minden étkezés után igyék egy pohár bort, de ne többet.

Egy hét múlva újra elhivatja Sziporka ur az orvost.

— Nos, nem használt a rendelésem? — kérdi az.

— Más a baj — feleli Sziporka. — Nem győzöm naponta ezt a sok étkezést...

A CSALÁD

részére nélkülözhetetlen és kincset érő könyv a

„Fő az egészség”

című orvosi mű, mert szigorúan tudományos alapon, de népszerű nyelvezettel írja le, hogy:

1. miképpen kell a gyermek és a felnőtt egészségét megvédeni;
2. betegség esetén, hogyan kell annak tüneteit felismerni és miként lehetünk azonnal a beteg segítségére és
3. minden betegség részletes leírásával és gyógyításával ismerteti meg olvasóját.

Ingyen mellékeljük

ezt az értékes könyvet, lapunk husvéti számához. Igényét azonnal jelentse be lapunk árusítójánál!

Tiso Berlinbe utazik a német-szlovák megegyezés aláírására

Letartóztatják Teplánszki, Dérer és Markovics volt minisztereket

Pozsonyból jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung tudósítója beszéltetést folytatott Tiso szlovák miniszterelnökkel, aki az újságíróknak többek között ezeket mondotta:

— Szlovákia külföldön követségeket állít fel, elsősorban Berlinben, Varsóban, Budapesten, valamint Washingtonban. Washingtonban azért lesz Szlovákiának követsége, mert az Egyesült Államokban igen sok szlovák él. Tiso kijelentette ezután, hogy államjogi változtatásokat nem terveznek. A kormány úgy marad, mint eddig, az élén a miniszterelnök áll. Ez a miniszterelnök esetleg a kancellárnak, az államelnöknek vagy a kormányzónak tisztségét is viselheti.

A továbbiakban Tiso rámutatott arra, hogy alapvető különbség van a védelem és a protektorátus között. Ezt le kell szögezni, mert a titokban még mindig dolgozó cseh propaganda a népben azt a hírt terjeszti, hogy Szlovákia is ugyanarra a sorsra jut, mint a két cseh tartomány. Mi német védelem alatt állunk, nem pedig protektorátus alatt és teljesen függetlenek és szabadok vagyunk. Természetesen ennek a védelemnek bizonyos katonai vonatkozásai is vannak, hiszen enélkül a védelem csak elméleti lenne.

Tiso ezután arról beszélt, hogy Németország és Szlovákia között gazdasági, vámügyi és pénzügyi kérdésekről tárgyalások vannak folyamatban. Szlovákiának érdeke, hogy piacot találjon terményei számára és tőkét szerezzen az ország gazdasági kincseinek kiaknázására.

A külpolitikai kérdésekről Tiso kijelentette, hogy Szlovákia külpolitikájának alapja a Németországgal való barátság. Emellett azonban Szlovákia baráti viszonyt kíván fenntartani a szomszéd államokkal is.

A MAGYAR KISEBBSÉG JOGAI

Tiso végül ezeket mondotta: Esterházy Jánost, a szlovákiai ma-

gyar kisebbség vezetőjét biztosítottam arról, hogy a szlovákiai magyar kisebbségnek ugyanazokat a jogokat adjuk meg, mint amelyeket a magyarországi szlovák kisebbség élvez. Azt hiszem, hogy ez nagyvonalú álláspont Szlovákia részéről.

A BERLINI TÁRGYALÁSOK

Berlini jólétesült körökben híre jár, hogy azok a tárgyalások, amelyek jelenleg Berlinben a szlovák miniszterekkel folynak, kedvező mederben haladnak. A tárgyalások előterében a gazdasági kérdések rendezésével kapcsolatos különleges technikai kérdések állnak. Kedden Ribbentrop, majd Göring fogadta a szlovák minisztereket. Lehetséges, hogy a tárgyalások befejezése után Tiso is Berlinbe utazik a megegyezés aláírására.

LETARTÓZTATTÁK TEPLÁNSZKIT, DÉRERT ÉS MARKOVICSOT

A lengyel távirati iroda pozsonyi tudósítója jelenti, hogy a Hlinka-gárda letartóztatta Teplánszkit, aki a Tiso-kormány lemondása után miniszteri tárcát kapott. Teplánszki a Hlinka-gárda magasrangú tisztje volt.

Prágából érkezett ellenőrizhetetlen hírek szerint Dérer és Markovics volt cseh-szlovák minisztereket letartóztatták. Mindkét miniszter éles németellenes magatartást tanúsított.

ÖNGYILKOS ÚJSÁGÍRÓ

Pozsonyba érkezett, meg nem erősített hírek szerint Békefi-Friedmann Sándor, a volt cseh agrárpárt ugynevezett magyar osztályának főtitkára Prágában öngyilkosságot követett el. Békefi-Friedmann 51 éves volt. A kommuné idejében Ujpesten nagy szerepet játszott, a kommuné bukása után pedig Cseh-Szlovákiába menekült. Az öngyilkosságot hír szerint úgy követte el, hogy prágai lakásának harmadik emeletéről leugrott és halálra zújtta magát.

A költségvetés a szenátus előtt

A szónokok a szerb-horvát megegyezést sürgetik

A beográdi szenátus szerdán fél 10 órakor kezdte meg a költségvetés vitáját. Az első szónok dr. Szevecsics Dusan Davidovics-féle demokrácia-párti volt, aki kijelentette, hogy az események Davidovics Lyubát igazolták Davidovics Lyuba még 1925-ben követelte a szerb-horvát megegyezést. Most

a megegyezés megkötésére koncentrációs kormányt kell alakítani.

Dr. Kramer Albert JNSz párti szenátor szintén a szerb-horvát megegyezést sürgette. Kijelentette, hogy dr. Sztójadinovics Milán a választásokon megbukott.

Dr. Angyelinovics Grga JNSz párti is a horvát kérdés azonnali megoldása mellett foglalt állást.

A vitát délután folytatták. Este került sor a költségvetés részletes tárgyalására.

Lovak a kirakalban

Pánikszzerű ijedelem a szuboticiai körzón

Szerdán délelőtt féltizenkettő tájban izgalmas események játszódtak le Szuboticián, a Zrinyszki téren. Bojnicsi József fuvaros kétolvas kocsiján a zrinyszki téri piac felől a városháza irányában hajtott, a zsidó templom előtt azonban lovai megriadtak és vágatni kezdtek. A fuvaros megkísérelte megfékezni a megvadult lovakat, de a rossz karban levő kocsiud eltört és a kocsi elvesztette uralmát lovai felett.

A forgalmas ucca járókelői pánikszzerű rémületben menekültek a vágató lovak elől. A lovak magukkal ragadták a kocsit, felrohantak a járdára és

befelutottak a Morgenstern-féle szörmeüzlet kirakatába,

de bezúrták a szomszédos Berger Jakab-féle rövidárúüzlet kirakatát is. A lovak megsérültek, emberéletben azonban szerencsére nem esett kár. A kereskedők veszteségét megtéríti a pórujljárt fuvaros.

Bácskimonostoron három ház leégett

Tegnap délben hatalmas tűz pusztított Bácskimonostoron. Kigyulladt Berács Sztipánnak a Crkvena utcában lévő háza és a tűz átterjedt Somogyvarac Jován és Szeremesics Márkó házára is. A tüzet játszadozó gyermekek okozták. A tűzveszély a szombori tüzoltóság is kivonult és a tűz terjedését nagy erőfeszítések árán sikerült megakadályozni.

A vizsgálat megindult.

— «O» — «O» — «O» — «O» — «O» — «O» — «O» — «O»

A PERZSA TRÓNÖRÖKÖS NŐÜL VETTE FAVZIA EGYIPTOMI HERCEGNŐT

Mivel szőnyegre került most Egyiptom Frigye Iránnal, joggal kérdezem: Megoldódik-e az egyiptomi probléma puha perzsa szőnyegen?

FANYAR TÓBIÁS

Rózsza újdonságok, gyümölcsök, exotikumok

valódi Hollandiából importált, Noviszádon a Futaki-utí iskolaközpontban (a villamos végállomástól 2 percre a síneken túl jobbra)

HÍREK

HIDEG IDŐ

Jugoszlávia keleti részén, valamint a moravai és varadári bánóságban havazott, a Száva, Dráva és a tenger-melközi bánóságban kiderült. A hőmérséklet az ország egész területén jelentősen csökkent, az Adrián vihar volt. A legalacsonyabb hőmérséklet Kalinovikon —8, a legmagasabb Herceg Novin +12 fok volt.

Időjelzés március 23-ra: Jugoszlávia egész területén hideg, a keleti ország-részekben felhős, egyébként változékony, tulnyomórészt derűs idő várható. Jugoszlávia legátvölabbi keleti részén havazás, az Adrián bora lesz.

— **Hőjelentés a Fruska Gorából.** A Fruska Gora turistatársaság jelentése szerint a Fruska Gorában március 22-én reggel 7 órakor 3 fok hideg volt, a hó magassága 25 centiméter, sielésre alkalmas.

— **A dunai bán kihallgatáson a régenstanács tagjainál.** Dr. Radivojevic Jován dunai bán tegnap kihallgatáson jelent meg dr. Sztankovics Radenkó és dr. Perovics Ivó királyi régenseknél. Utána a bán fogadta dr. Korosec Ante szenátusi elnök is.

— **Volosin tárgyalása a beográdi magyar követtel.** Volosin Ágoston, a volt kárpátaljai miniszterelnök Beogradban tegnap felkereste báró Bakách-Bessenyei magyar követet és hosszasan tárgyalt vele. Volosin Beogradból Zágrebba utazik, majd fűrdőhelyre megy üdülni.

— **Lopás Noviszádon.** Kojics Milenko és Tapavica Milán noviszádi munkanélküliek a Cara Nkolaja utcán dr. Fischer házából elloptak egy részűt és el akarták adni. A rendőrség figyelmes lett rájuk és előállította őket.

— **Véres verekedés a noviszádi Tamerini uton.** Dályev Milán és Brzák Ráda noviszádi munkások kedden este a Tamerini uton lévő Szimics-féle kocsmában ittak. Amikor már a papon felöntötték a garatra, veszekedni kezdtek. A vendéglős kiutasította őket az uccára itt folytatták a veszekedést. Brzák ököllel ment Dályevnek, aki előkapta a bieskáját és Brzákot több helyen megszúrta. Ekkor a járókelők közbeleptek és Dályevet megfektették. Brzák eszméletlenül, vértócsában maradt a helyszínen. Ertesítették a mentőket, akik Brzákot beszállították a kórházba. Állapota súlyos. Dályev ellen a rendőrség eljárást indított.

— **Kövér egvéneknl a természetes »Ferenc József« keserűvíz biztos és kellemes hatású hashajtónak bizonyul, amely — minden különösebb étrendi előírás nélkül — állandóan is használható.** A Ferenc József viz gyógyszerárakban, drogériákban és árványvízkereskedésekben kapható. Reg. S. br. 30474-35.

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot a tavankuti gyilkos ellen.** A szubotici törvényszék vizsgálóbírája szerdán délelőtt kihallgatta Vojnics József tavankuti volt csendőrt, aki — mint jelentették — meggyilkolta egykori szerelmét, Bahics Annát. A gyilkos töredelmes beismerő vallomást tett, de megmaradt állítása mellett, hogy az özszony támadt rá először vasreszelővel és hogy önvédelemből, ittas állapotban, a sértésektől felindultan használta a revolverét. A vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogságot Vojnics ellen.

— **A NOVISZÁDI KATOLIKUS JÓTÉKONY NŐEGYLET** ma, csütörtökön tartja szokásos teadélutánját. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a teadélutánon minél számosabban jelenjenek meg.

AZ APOLT NŐ

csak rohtsi ásványvizet iszik, amely tisztítja a belső szervezete-t és ezáltal megőrzi frissességét

BACSPETROVOSZELŐI HIREK.

A római Katolikus Olvasókör tizenöt-évi hallgatás után újból életre kelt. Siposs János kigazda szervezte meg újból ezt a legrégibb s legnépesebb kört. Az alakuló közgyűlésen az alapszabály ismertetése után megválasztották a tisztikart. Diszelnökké dr. Takács Ferenc adminisztrátort, ügyvezető elnökké Siposs Jánost, titkárrá Terék Lászlót, pénztárnokká Balassa János Mihályt s házigazgatóvá Balassa András Jánost választották meg. Választmányi tagok lettek Bolyos Ferenc, Tóbiás Ferenc, Goór Mihály, Deli András, Szabó József, Urbán István, Szabó József Vig és Szerda Sándor. — Az előjáróság a Tisza melletti fák kitermelési helyét tíz éves hasznbérletbe kiadja nyilvános árverésen. A kibérletendő földbe csak nemes fűzesszót lehet ültetni. Az árverés időpontját dobos útján közli a gazdasági bizottság. — A március 25-re hirdetett nagyszabású kulturális — a vezetőség nem muló tehnikai okok miatt — egyelőre elmarad. A kultúrát iránt, amely első lett volna Petrovoszelőn, igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Dr. Takács Ferenc, a Közművelődési Tanács agilis tagja reméli, hogy a husvétünnepok alatt megterthetik a tervbevet kultúrát.

— **Bezdáni hírek.** Balla Ferenc, aki a régi időkben sok éven át községi bíró és több egyesület vezető tagja volt, 91 éves korában elhunyt. — A Katolikus Akció szombaton sorsolással egybekötött műsoros tea-estét rendez a Tallósy-vendéglőben. Az est tiszta jövedelmét szegény gyermekek felruházására fordítják. — A negyedik nagyböjti kultúrát, kitünő műsorral, vasárnap rendezik meg a Nagy Sándor-féle vendéglő színháztermében. — A BSE műkedvelő gárdája husvét utáni második vasárnapon megismétli a »Csavargó lány« című operett előadását.

— **A semmitőszék csökkentette dr. Bodi Alekszandarné büntetését.** Ismeretes, hogy a beográdi törvényszék annakidején egyévi szigorított fogházra ítélte dr. Bodi Alekszandarné meghatalmazott követ feleségét, mert a férjével együtt drága perzsaszőnyegeket csempészett be vámentesen az országba. Dr. Bodi a büntetés elől külföldre szökött és így a bíróság csak a feleségét ítélhette el. Az ügy most került a bíróság elé, amely dr. Bodiné büntetését kilenc hónapi fogházra csökkentette.

— **A beográdi Száva-hídról a vízbe ugrott egy kisinas, de ki mentették.** Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt tegnap Beogradban. Fandler András 13 éves inas Jeremics Szeptimiljev zemuni iparosnál volt alkalmazásban. A mestere tegnap Beogradba küldte ötszáz dinárral, hogy egy tartozást fizessen ki. A kis inas a pénzt utközben elvesztette. A büntetéstől való félelmében a Száva hídról a vízbe vetette magát. A közelben tanyázó halászok szerencsére észrevették és csónakkal kimentették a fagyos hullámmal küzdő kisfiút. Beszállították a kórházba, állapota súlyos.

Furcsaságok

Az angol vegyész-szövetség bejelentette, hogy újabban alkoholból légiés finomságu fehérneműt készítenek. Ezek után tehát szabadon választhat mindenki hogy elissza-e az ingét is, avagy egyéb fehérneműje lehorpintése után zárórát csinál.

I. J. Goodfellow angol orvos szerint a sírás rendkívül egészséges dolog, mert minden egyes könnyecsepp huszonnycel baktériumot pusztít el s azért azt ajánlja, hogy hetenként legalább egyszer sírjunk ki alaposan magunkat. (Lásd lexikális segédkönyv: síralomvívgye, potvizsga, adóvégrehaj-tás, lakbernegyed, öregedő nő című fejezeteket.)

Chamberlain és Mussolini után most Hitleret ajánlják a Nobel-békedíj-ra. Csak aztán össze ne vesszenek a békedíj felett. (K. T.)

— **Inségényhités Úsurugon.** A csu-rugi katolikus hitközség ez évben is igyekezett híveinek legszegényebbejéit: öregjeit és murkaképtelenjeit segí-lyezni a téli hónapok folyamán. Min-den kedden és szombaton volt élé-lmiszerkiosztás a plébánián. A kiosztást Boldizsár István templomgondnok végezte Niklsbacher István segédkezé-sével. A reászorultak kaptak kenve-ret, zsirt, babot, burgonyát, káposztát és hust. Egyesek fát is. A nemes cé-l-ra adakoztak: Balog Antal és István, Beretka János, Csóti István, Dancsó Imre, Ferencsák Matija, Kiss Keresz-tély, Kovács Antal csinos, Kovács Mi-hály sipos, Hog Katalin, Hatala Ká-roly, Jenel János özvegye, Bráza Fe-renc, Neorcsek Vince és koszoruya Martinovics István özvegye Rind An-tal, Rind János ifj., Somogyi Mátyás, Varga Ferenc Miklós, Vékony Antal, Tasch Antal, Tasch Károly, rom kat-hitközség, Keresztes Egylet, Nagy Má-tyás volt plébános hagyatéka, Cvétics zárdaalapja Dupp Bálint plébános, Schmidt Ernő kántor és Szt. Antal templom perselye. Szt. József napján volt az utolsó kiosztás, de husvétra is hivatalosak a segélyezettek na-gyobb szeretetszomag átvételére.

— **Közeli félmilliót sikkasztott a branyinvrhi jegyző.** Nikolics Tószó branyinvrhi jegyző sikkasztása ügyében a további vizsgálat 450.000 dinár hiányt állapított meg. Valószínű, hogy a sik-kasztott összeg jóval túlhaladja az ed-dig megállapított összeget. Pontos ada-tokat egyelőre nem lehet megállapí-tani, mert a könyvelés tulhanyag volt. A sikkasztó jegyzőt letartóztatták és beszállították a szombori törvényszék fogházába.

— **A Budapesti Tenyészállat Vásár elhalasztása.** Illetékes helyről közli-k, hogy a Budapesti Tenyészállat Vásárt (március 22—27 helyett) március 29-től április 3-ig fogják megtartani. A vá-sárgazdálkodók alapján a Budapestre való vizum nélkülűl beutazás március 12-től április 3-ig lehetséges. Buda-pesten az utólagos magyar vizumot 2 pengő 50 árban kell megszerezni. A kiállítási igazolványokat Budapestben március 22-től kezdve lebélyegzik amely a magyar vasutakon fűlárú jegy váltására érvényes az esetben is ha az igazolvány birtokosa a kiállítást az elhalasztás miatt meg sem tekinthette. A magyar vasutakon a visszautazási kedvezmény március 22-től április 12-ig érvényes. A jugoszláv vasutakon a felutazás március 12-től április 3-ig eszélyezendő. Az ingyenes visszautazá-si kedvezmény a jugoszláv vasutakon március 29-től április 13-ig vehető igénybe. Azoknak, akik már március 12 és 18 között utaztak fel Budapestre de március 22 és 29 közötti időben utaznak vissza, a jugoszláv vasutak nem fognak kényelmetlenséget okoz-ni a vasuti kedvezmény igénybevétele tekintetében.

— **TOPOLAI HIREK.** Juhász Péter vendéglőt a szolgabíróság találka-hely fentartása miatt 10 napi elzárás-ra ítélte. — A topolai cigányzenészek kitünően sikerült cigánybálat rendez-tek. Cigánykirálynővé Boros Etuska szubotikát választották. — Schulez Sándor topolai munkást a szolgabíró-ság tiltott fegyverviselés miatt négy-napi elzárásra ítélte.

— **HORGOSI HIREK.** A szentai já-rás mezőgazdasági felügyelője már-cius 24-én pénteken délután fél 3 órai kezdettel a volt mozhelyiségben in-gyenes előadást tart a gyümölcsfák kárttevői ellen való védekezésről. Az előadást vetített képek kísérik. — A horgosi fogyasztási és értékesítő szö-vetkezet szombaton, március 25-én tartja közgyűlést a közszékházban. A Gazdakör szintén szombaton tartja közgyűlést a saját helyiségében. — A horgosi lótulajdonosok lovaikat va-sárnap, március 26-án kötelesek ka-tonai szemlére elővezetni a vásártérre.

— **Régi dolog, hogy a vrbászi Gayer butor elsőrendű minőségű.**
— **Zsirszódát ivott egy szubotikái asszony.** Molnár Mihályné 63 éves szu-botikai asszony kedden este Kruska-uccal lakásán zsirszódadaltot ivott. Az életuntat súlyos belső égési sebek-vel a közszékházba szállították. A nyo-mozás megállapította, hogy az idős asszony azért akart megválni az élet-től, mert összeveszett a férjével. Az életunt állapota magas korára való tekintettel életveszélyes.

— **Ismét megdrágult a kenyér No-viszadon.** A noviszádi lakosság köré-ben kellemetlen feltűnést keltett hogy a legtöbb pék önkényesen 25.50 sőt 75 parával felemelte a kenyérráka-t. Ez ennél feltűnőbb mivel az utóbbi időben egyáltalán nem drágult meg sem a buza, sem a liszt. Több novi-szádi lakos most lépést tett az illeté-kes hatóságnál, hogy a pékek önké-nyes árdrájtását megfelelő elbánás-ban részesítsék.

— **BOGOJEVÓI HIREK.** A katonai ügyosztály felhívja mindazokat, akik-től a katonai könyvecskéket megvonták hogy könyveik átvétele végett mielőbb jelentkezzenek a közszékházban. — A bácskapolánkai pályafentartó hivatal közli a gazdákkal, hogy a pályatest melletti földszávból tilos elszántani, mert szigorú büntetésben részesülnek. — Ifju Lampert János 27 éves korá-ban elhunyt. Ugyancsak elhunyt rö-vid szenvedés után özvegy Gomboli Sándorné is. A gyászoló családok iránt nagy részvételt viseltek Bogojevó la-kossága.

— **A szombori hadköté-lesek szemlé-je.** A szombori katonaviselt hadköté-lesek szemléjét vasárnap, március 23-án reggel 7 órai kezdettel tartják meg. Jelentkezni az 1889—1918 között szü-letetteknek kell katonakönyvecskéjük-vel együtt.

Az elővigyázatosság

mindig jobb, mint a csalódás. Ezért kell már az Aspirin-tabletták vásárlásánál ügyelni a »Bayer«-keresz-tre, mert csak ezzel a védjeggyel valódi az Aspirin.

ASPIRIN

TABLETTÁK
Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

— **ADAI HIREK.** A vasárnap meg-tartott országos vásáron igen nagy volt a felhajtás. 75 ló, 80 tehén, 35 borju 800 sertés, 182 birka és 36 kecske cserélt gazdát. — A Katolikus Nőegylet husvét másnapján a Centrál kávéház nagytermében pettyes bálat rendez. — Árva Sándor, az adal áram-szolgálati iroda pénzbeszédőjének há-zát ismeretlen tettesek kirabolták. Az ismeretlen merénylőket valószínűleg megzavarták, mert a szobából ahová az ablakon keresztül behatoltak, csak két párnát és egy ágyterítőt loptak el. Szerencsére a pénzt, amit Árva aznap összegyűjtött, nem találták meg. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ismeretlen betörők ellen. — Szubotin Sándor padeji lakos malacokat hajtott az adai vásárra, miközben rosszullet fogta el és rövid idő múlva meghalt. Szívizélhűdés ölte meg.

— **Titokzatos körülmények között halt meg egy vranjevói gazdálkodó.** Petrovgrádról jelentik: Blazsin Vládu 50 éves vranjevói gazdálkodó kedien délelőtt Petrovgrádon volt a hetipia-con és dél tájban kocsin vissza indult falujába Vranjevóra már holtan ér-kezett meg, kocsiját cigányok hajtották a közszékház elé és jelentették hogy a kocsi az országúton találtak a halott gazdálkodóval. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, mi okoz-ta Blazsin halálát.

— **Amíg a kerékpáros plhent.** Kellemetlen kalandja volt id. Hajagos Mátyás feketési lakosnak hétfőn dél-után. A feketési vasutállomásról igye-kezett távollevő szállására s utközben a kulai országúton leszállt kerékpár-járól s leült megpihenni. — Közben egy ismeretlen egyén érkezett közelé-be, aki szó nélkül felkapott a kerék-párra s köszönés nélkül elrobogott. A károsult gazdálkodó jelentette az ese-tet a csendőrségnek, pontos személyle-írást adott, így valószínű a tettes ha-maros kézrekerítése.

— **Petrovgrádon elbocsátották a lét-számfeletti városi tisztviselőket.** Pet-rovgrádról jelentik. Petrovgrad vá-ros vezetőségének évek óta nagy gon-dot okoz a létszámfeletti napidíjasok és irodai napszámások ügye, akiknek fizetésére csak költségvetési átcsopor-tosítás útján tudták előteremteni a megfelelő fedezetet. Cvetkov Milorád irdiványára a város vezetősége fel-mondott 108 városi létszámfeletti na-pidíjasnak és irodai napszámosnak. Az irodai napszámásokat március 18-án már el is bocsátották, a napidíjasok felmondási határideje április elsején jár le.

— **Női tavaszi kabátok, a leg-újabb modellek, nagy választékban jutányos áron kaphatók Fischer J és Fia cégnél Noviszadon.**

Restoran LUXOR Beogradban

szemben a Moskva szállodával. Egész éjjel nyitva. A legjobb hideg és meleg ételek, legizesebb italok. — Büfé. — Elsőrendű zenekar! Az összes ételek és italok árai Beograd vendéglői között a legolcsóbbak Szives pártfogást kér az IGAZGATÓSÁG.

Színház-Film

Hrtkoveci magyar műkedvelők sikere Nikincin. A hrtkoveci Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelő gárdája nagy sikerrel és a közönség meglegedésére Nikincin a »Tékozló Fiu« népszínművet adta elő. Szereplők: Horváth Pál, Balogh Péter, Vén András, Sánta Rozi, Sánta Maris, Balog Feri, Hévízi Pál, Roklicer Annus, Mágócs Feri, Bartók Boris, Sánta József, Bartók Rozi, Balog István mint sugó, Sánta István, Samu Ilus, Varga Rozi, Rác Maris, Varga Mihály, Balog Antal, Samu Károly, Horváth János mint rendező, Szörnyű Péter Balog József, Samu Antal, Csábi Feri és Tamás József.

Megalakult Paesiron is a Magyar Olvasókör. A magyar kultúra lelkes uttörői hetekig tartó előkészítő munkálatok után 19-én Péter Ferenc vendéglőjében alakuló közgyűlést hívtak össze. Az alkalmatlan idő ellenére is nagyszámú közönség gyűlt össze különösen a fiatalabb nemzedék csatlakozott teljes szívvel a mozgalomhoz. Jelenleg több mint kétszáz taggal indul meg a magyar kultúra fejlesztésére az Olvasókör. A gyűlést 3 órakor Takács Antal községi elnök mint korelnök nyitotta meg. Üdvözölte a hatóság képviselőit megjelent Gojkovics Gyénó községi főjegyzőt, átadta a szót Rózsa Sándornak Rózsa Sándor lelkes beszédben ismertette az Olvasókör célját és csatlakozásra buzdította a falu magyarságát. Majd az alapszabályokat olvasta fel. A kandidáló bizottság előterjesztésére, rövid vita után megválasztotta az új vezetőséget, amelynek tagjai lettek: elnök Takács Antal, alelnökök Bogár Dániel és Ujvárosi József, ügyvezetők Simon Gyula és Radvánski Ferenc, titkárok: Rózsa Sándor asztalos és Szilágyi Lajos, pénztárosok: Mike János és Csányi János, könyvtárosok Ádor Sándor és Polgár József; háznagyok Szép József és Domján Sándor; számvizsgálók Rózsa Sándor Kovács, Sándor Károly és Boros Sándor; választmányi tagok: Szakács Elek, Gulyás Antal, Szabó Antal, Juhász Antal, Tomek András, Kiss Ernő, Csányi Ferenc, Herceg Mátyás, Ádor Árpád, Ádor Imre, Németh Lajos, Péter Ferenc, Becse Sándor, ifj. Lázár Dániel, ifj. Makai János, Kuruc Sándor, Gulyás Lajos, Csányi Sándor és Pásztor Sándor. A tisztikar megválasztása után, hogy a könyvtár alapját megvegyék, sokan lelkesedéssel felajánlották a birtokukban levő könyveket, úgyhogy többszáz értékes könyv gyűlt össze, bizonyítva a magyarság áldozatkészségét. Végül az elnök megköszönte a bizalmat és a gyűlést bezárta.

A noviszádi hölgyfodrász-klub teadélutánja. A noviszádi hölgyfodrászklubja vasárnap, március 26-án 4-1/2 óra között rendezte meg szokásos teadélutánját, táncos és hajviseletrevűvel egybekötve, a Szrpszki Kraly nagytermében. A teadélutánra minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség. Belépődíj nincs, tea kötelező.

EMLÉKKŐ

— Milyen pompás gyémánt mell-tűd van! Hogyan jutottál annyi pénzhez, hogy ilyen szép követ vásárolhass?

— Egy megholdogult barátom ötszáz fontot hagyott rám végrendeletileg, hogy egy szép követ állítsak az emlékezetére. Hát ez az a kő.

Ragaszkodom a szerelemhez Petrovgradon. A petrovgrádi Jótékony Nőegylet műkedvelői április elsején szombaton előadják Nyáray Rezső rendezésében a Vojvodina szálló színháztermében Bókay János »Ragaszkodom a szerelemhez« című kitaláló vígjátékát. A darabban a legjobb petrovgrádi műkedvelők szerepelnek. Jegyek elővételben 20, 15, 10 és 5 dináros árban a »Papyrus« könyvkereskedésben kaphatók.

Jólsikerült divatbemutató a noviszádi szerb jótékony nőegylet teadélutánján. A noviszádi szerb jótékony nőegylet vasárnap a Szlobodában teadélután rendezett, amelyen kalapdivatbemutatót is tartottak. Ezenkívül női fodrászok bemutatták a legújabb hajviseletet. Mindkét bemutatónak nagy sikere volt.

Paesiri műkedvelők Bogoejvón. A bogoejvói Önkéntes Tűzoltó Testület meghívására az Érik a buzakalászi előadással ellátogattak Bogoejvóra a paesiri Önkéntes Tűzoltó Testület műkedvelői. Az Érik a buzakalászi olyan sikert aratott Bogoejvón, amelyre nincs példa az utóbbi évek műkedvelői történetében. A termet zsúfolásig megtöltött közönség szűnni nem akaró tapsokkal jutalmazta a darab minden szereplőjét, akik tudásuk leajavát adták és tökéletes sikerre vitték a darabot. A zenét a jóhírű paesiri cigánybanda szolgáltatta.

Ma kultúrét a noviszádi Református Olvasókörben. A noviszádi Református Olvasókör ifjúsági osztálya ma kultúrét rendez. A műsoron előadások, szavaltatok, énekszámok és egyfelvonásos szindarabok szerepelnek. Belépődíj 3 dinár.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a »Ha elmennek a regruták« vasárnapi noviszádi előadása iránt. A noviszádi Református Olvasókörben szorgalmasan folynak a próbák Jancusko Gábor »Ha elmennek a regruták« című népszínművének előadására. Az előadás iránt egész Noviszádon nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek elővételben Libis Kralya Petra II ucai csemegeüzletében és a Református Olvasókör gondnokánál kaphatók.

ARANYAT ÉS GYÉMÁNTOT TALÁLTAK EGY KROKODILUS GYOMRÁBAN

E hír nyomán hogy aranyat s gyémántot foglalt magában egy krokodilus gyomra. A kincskeresők Egyiptomba mennek, s vadászni fognak krokodilusokra. S könnyen lehet, hogy a vadász kerül a vad gyomrába, mely nem kincses bánya.

S hol kincset remélt, ott magát találja. De e kalandját már csak későn bánja.

FANYAR TÓBIÁS

ANGLIÁBAN NINCS ELÉG AGGLEGÉNY

(Ad notam: Bob herceg)
Brit földön, hej, van számos ember,
Köztük sok gazdag, sok szegény;
De bármilyen sok ember él ott,
Alig akad pár agglegény.
Majd minden férfi nős, tehát rab;
Szabadság földjén ez furcsán hat,
Nem védi törvény azt, ki nős,
Igy lesz minden férj papucshős.

Jó lenni ottan agglegénynek,
Nagy érték ez, valódi kincs;
Legényt hát lámpával keresnek,
De így se lelnek, minthogy nincs.
Hogy nem találnak egy ilyen se,
E rejtélyt így fejtem meg én:
Nincs agglegény, bár van sok agg ott,
De talpán egyik sem legény.

FANYAR TÓBIÁS

SPORT

BIRÓKÜLDÉS A LIGÁBAN

A liga vasárnapi mérkőzéseire a JNSz bírótestülete a következő játékezőket jelölte:

Beograd: Jugoszlávia—varazsdini Szlávia: Kapp és Jedinsztvo—HASK: Sibalics.

Zemun: SK Zemun—BSK Nenadovics.

Zagreb: Gragyanszki—Hajduk: Makorati.

Szkoplye: Gragyanszki—BASzK: Popovics Csátó (Noviszád).

Szarajevó: Szlávia—FC Lyublyana: Nenkovics.

KISORSOLTÁK A SZUBOTICAI ALSZÖVETSEG MÁSODOSZTÁLYU MÉRKŐZÉSEIT

Újra játszik a becsei Szlávia—Bácskogradistei AK meccset. — Elutasították a Jugoszlóvén óvását.

A szuboticei alszövetség intézőbizottsága rendes heti ülésén néhány érdekes ügygel foglalkozott, majd kisorsolta a másodosztályú csoportok mérkőzéseit.

A szentai Jugoszlóvén megóvta a BSE-vel szemben elvesztett meccset. A szentai csapat óvását, mint alaptalant elutasították. Viszont helytadott az intézőbizottság a becsei Szlávia óvásának, amelyben a Gradistei AK-kal lejátszott mérkőzés megsemmisítését kérte. Az intézőbizottság igazoltnak látta az indoklásban foglaltakat, amelyek szerint a nevezett mérkőzésen a közönség olyan magatartást tanúsított, hogy a Szlávia játékosai nem fejthették ki teljes tudásukat. A mérkőzést tehát egy későbbi napon újrajátszák.

Ezután kisorsolták a másodosztályú mérkőzéseket, amelyek sorrendje a következő:

KÖZÉPBÁCSKAI CSOPORT: Április 30. Szrbobrán—Ruzsin, Feketicsi Spárta—Bela Zvezda. Május 7. Tand Szrbobrán—Bela Zvezda—Ruzsin. Május 14. Tand—Spárta, Szrbobrán—Bela Zvezda. Május 21. Bela Zvezda—Tand, Ruzsin—Spárta. Junius 4. Ruzsin—Tand, Spárta—Szrbobrán.

TISZAI CSOPORT: Május 7: Jedinsztvo—Szlávia, Jugoszlávia—Borac. Május 14. Jugoszlávia—Jedinsztvo, Szlávia—Borac. Május 21. Borac—Jedinsztvo, Szlávia—Jugoszlávia.

DUNAI CSOPORT: Április 30. Szombori Radnicski—Kudeljjar, Dunav—Krnjaja SK. Május 7. Kudeljjar—Dunav, Elektro—Radnicski. Május 14. Krnjaja—Radnicski, Elektro—Kudeljjar. Május 21. Kudeljjar—Krnjaja, Dunav—Elektro. Junius 4. Radnicski—Dunav, Krnjaja—Elektro.

SZUBOTICAI CSOPORT: Május 7. Radnicski—Bohemia, Tank—Szloga. Május 14. Szloga—Radnicski, Bohemia—Tank. Május 21. Radnicski—Tank Bohemia—Szloga.

A PETROVGRADI ALSZÖVETSEG BAJNOKSÁGA

Borac	12	10	2	0	59:14	22
Jugoszlávia	12	9	0	3	42:14	18
ZsAK (K)	12	7	1	4	47:29	15
Obilics	12	7	0	5	31:26	14
Dusan Szilni	12	5	3	4	34:24	13
Szloga	12	6	1	5	22:24	13
ZsSK (P)	12	5	2	5	31:27	12
Jedinsztvo	12	3	1	8	23:45	7
Radnicski (P)	12	1	4	7	25:36	6
Radnicski (V)	12	0	0	12	7:87	6

Futball-eredmények

Temerin: Rapid (Noviszád)—TSK 3:3 (2:1), barátságos.

Kikinda: ZsAK—Radnicski (Vrsac) 3:0, játék nélkül, mert a vrsaci csapat nem állt ki a bajnoki mérkőzésre.

Pancevó: Jugoszlávia—Jedinsztvo 4:1 (2:1), elsőosztályu bajnoki, játékezőtő Bauer.

Feketics: Spárta-B—maliigyosi Bela Zvezda-B 3:0 (1:0), barátságos. Góllövők Heisler, Stefanovics és Tarkó. A Bela Zvezda legjobb embere Burján II kapus volt. A mérkőzést, fergeteget hősésében, Németh jól vezette.

Padej: Radnicski (Ada)—Padejac 6:4 (5:1). A győztes csapatból Bojja I, Simunovics, Szabó, Tubics és Iványi tünt ki, a Padejac legjobb emberei Muki és Beslin voltak.

Rövid sport hírek

Az olasz Barlassina vezeteti vasárnap a Bata SK—Szlávia bajnoki mérkőzést, amelytől az oszijekai alszövetség idei bajnoksága függ.

Von Cramm, a németek legjobb teniszezője, hosszú szünet után most mutatkozott be először nyilvános versenyen, Kairóban. A mérkőzést az amerikai Max Neill nyerte 6:2, 3:6, 8:6 arányban von Cramm ellen.

Az angol lapok nagy elismeréssel írnak a magyar válogatott futballcsapatról a vasárnapi corks mérkőzés után. A legtöbb lap megállapítja, hogy a magyarok megérdemelték volna a győzelmet.

A csehek, a budapesti Sporthirlap értesülése szerint, valószínűleg résztvehetnek a KK-mérkőzéseken, sőt esetleg az olimpián és egyéb válogatott mérkőzéseken is. A németek ugyanis kulturális autonómiát biztosítanak a cseheknek s ebbe beleesik a sport is.

Londonban a hagyományos Oxford—Cambridge atlétikai viadal 76:41 arányban Oxford győzelmével végződött.

Bordigherában a jugoszláv—magyar Somogyi—Kovács Hella pár bejutott a női páros döntőjébe, de itt vereséget szenvedett.

Koppenhágában az olasz ökölvívó B válogatott 3:8 arányban döntetlenül mérkőzött Dánia első csapatával.

KUGLI HIREK

A noviszádi Heraklesz alább felsorolt játékosait kérem, hogy ma este háromnegyed 8 órára jelenjenek meg a megbeszelt helyen, ahonnan együttesen megyünk át Petrovaradinba a Zrinyzki elleni bajnoki mérkőzésre: Resnyák I és II, Michlicz, Sárcev, Varga, Gyurasevics, Leichtner, Szirá, Kakucska és Somogyi. — A kapitány.

A noviszádi Venac játékosait kérem, hogy ma, csütörtök este 8 órára jelenjenek meg a Fülöp-pályán a Zselyeznicsár elleni bajnoki mérkőzés lejátszása végett. — A vezetőség.

ASZTALI TENISZ

A NAK vasárnap Noviszádon barátságos mérkőzést játszik a palánkai TTC és a sztáribecsei KIE csapataival.

KÖZGAZDASÁG

A nemzetközi liszt-forgalom

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet kimutatása

Beográdból jelentik: A római nemzetközi mezőgazdasági intézet érdekes kimutatást tett közzé a legnagyobb liszt exportáló és importáló államok forgalmáról 1931—1937 között.

A számok vagonokra vonatkoznak.

	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Liszt kivitel	50.315	55.782	55.577	56.659	62.160	51.010	51.550
Kanada	50.455	45.477	49.126	43.346	42.381	42.550	35.109
Egyesült Államok	85.834	51.527	35.230	37.004	29.197	32.180	39.350
Japán	12.938	21.920	31.736	26.463	28.710	6.570	?
Olaszország	6.440	12.808	14.051	17.491	20.380	?	16.240
Argentína	8.614	5.795	9.894	11.041	8.855	7.960	9.521
Franciaország	33.841	13.078	17.722	13.724	9.524	7.970	7.940
Lengyelország	2.745	1.370	789	1.644	6.604	10.300	2.377
Magyarország	12.466	5.979	4.915	4.900	5.267	5.430	5.783
Jugoszlávia	337	395	215	233	229	460	802
Többi állam	26.370	23.413	39.182	42.845	25.809	?	?
Összesen:	290.355	237.544	258.437	255.352	239.116	?	?

Az egyes államok lisztbehozatala az 1931—1937 években a következőképpen alakult:

	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Nagybritánia	32.819	18.500	33.745	2.955	27.337	29.540	35.463
Hollandia	10.992	2.912	4.431	3.871	4.098	5.910	4.255
Norvégia	6.688	4.815	5.008	4.446	4.295	3.900	3.195
Finorszag	8.209	5.483	5.112	4.607	3.499	2.770	2.119
Irorszag	17.015	15.001	7.047	2.977	1.158	710	597
Dánia	6.669	4.298	3.463	2.086	1.455	760	703
Málta	1.348	1.102	1.352	1.212	808	?	?
Portugália	1.218	1.230	723	621	590	290	?
Többi állam	174.130	177.042	177.742	179.967	168.203	?	?
Összesen:	253.088	230.383	238.623	232.742	215.443	?	?

A távol keletet Japán képviseli a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Annak a dinamikus politikának, amelyet Japán, az antikominternszövetség keleti oszlopa, folytat, egyik lényeges tartozéka a megfelelő gazdasági és idegenforgalmi propaganda. Yamagutsi, a párisi japán

idegenforgalmi iroda vezetője személyesen jött el Budapestre, hogy az április 28-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár japán csoportjának részleteit megbeszélje. Ez lesz Japánnak, mint idegenforgalmi tényezőnek, első bemutatkozása Dél-kelet Európában.

Mit nyert Németország Cseh- és Morvaország bekebelezésével?

Berlinből jelentik: Német adatok szerint Cseh- és Morvaország bekebelezésével a következő igen nagy értékű gazdasági javak birtokába jutott a birodalom:

A pilseni Skoda gyár Közép-Európa legnagyobb hadianyag gyára, amely állandóan 42.000 munkást foglalkoztat. Évi kapacitása 340.000 tonna öntött vas, 360.000 tonna acél, 385.000 tonna vékony fémlemez.

A Batagyár Európa legnagyobb cipőgyára, amely 32.000 munkást foglalkoztat állandóan, és évi termelése 20—30 millió pár cipő között váltakozik.

A pilseni nagy sörgyár, a világ legnagyobb sörgyára 2—5 hektoliter mill. sört gyárt évente. Prágában van a világ legnagyobb nyomókapocs (drücker) gyára a Waldes und Co. A cseh üvegyár 15.000 munkást foglalkoztat és évente 60—100.000 tonna üveget gyárt.

A Kosmanosy r. t. textilgyárnak 200.000 szövőgépe van és 12.000 munkást foglalkoztat. A Laurin és Klement autógyár évi termelése 10.000—30.000 kocsi. A mechanikai konstrukciók gyára 12 ezer munkást foglalkoztat és 200 ezertől 300.000 tonna árut gyárt évente. A vitkovi kohóművek 35.000 munkással dolgoznak és 750.000 tonna acélt, 600.000 tonna fémlemez gyártanak, ezenfelül napi 2000 tonna vasat dolgoznak fel. A Miles, Bondy és társa repülőgépgyár évente 200—500 repülőgépet gyárt, az Aero repülőgépgyár évi termelése 600—1000 repülőgép.

Nagyon erős a cseh vegyipar is, amelynek 700 gyárában 62.000 munkás dolgozik és évi termelése 150.000 vagon különböző vegyszer. A gyufagyárak száma 21, amelyekben 6.000 munkás dolgozik, évi termelésük 80—120 millió doboz gyufa. A papiripar is nagyon erős. Hatvan gyára, 50 famelész gyára, 20 celulozegyára és 40 kanzongyára évente 35.000—40.000 vagon termel. A faipar évente 12 millió köbméter fát dolgoz fel és 8 millió köbméter tüzelőfát termel ki. A cukorgyárak évi termelése 8—12 millió métermázsza. A szénipar 41.000 munkást foglalkoztat, 8—10 millió tonna szenet termel és 2 millió kokszot. Az alkoholipar 960 vállalata 12.000 munkást foglalkoztat és évente 600.000 hektolitert termel.

A mezőgazdaság: búzatermés 10 millió, rozs 13,5 millió, árpa 13,5 millió, kukorica 3,1 millió, burgonya 64 millió, cikória 1,5 millió, cukorrépa 62 millió, takarmányrépa 28 millió, széna 90 millió métermázsza és bor 650.000 hektoliter évente.

Allatállomány: 45 millió darab szarvasmarha, 1 millió juh, 1,3 millió kecske, 2,1 millió sertés, 0,6 millió ló, 16 millió baromfi, és 2 millió liba.

Bányatermékek: arany, ezüst, réz, grafit, kaolin 250.000 tonna évi termés, amiből 180.000 tonnát szállítanak külföldre, pirit 70.000 tonna, só 65.000 tonna.

Bőripar 250 gyár 13.000 munkással, hetente 150.000 marhabőrt dolgoz fel. A kezyügyárak évente

Az előző váradai basával is azért fogatta el, hogy fejét vétesse, ámbar hiszen akkor fordítva történt a dolog: nem Thököli fejét ütötték le, hanem a basáét. Hát hogyan van az, hogy ez az egyszerű módszer, a mérgezett levéllel való eljárás mindeddig nem jutott eszébe?

— Megtalálta szarva közt a tőgyét! — kacagott a tábornok. — Mintha a Borgiák óta nem volna elég óvatosság a fejedelmek az effélében. Mikor idegen kézből levelet kapnak, mindjárt azt nézik, hol a csiptető, hol a tüzes serpenyő? Csak aztán tépik föl, miután már előbb jól megpirították s kipárologtatták belőle a mérget.

Komolyabb hangon folytatta: — Most látom, milyen okos tanácsot adott! Thököli az ő drága, szerelmes lónájának a levelét nem fogja megfűstölteni, hanem rögtön felbontja, mielőtt kézhez veszi. Még meg is csokolja az imádott kézvonásokat! Igen, ez nagyszerű lesz s így ér véget ez a viszony, mely utamban áll!

Újra megcsörrent az üveg és a pohár. Karafa szorgalmasan iddógálta a finom tokaji bort.

— Oh! — kiáltotta lelkesülten, — ha elnyerhetném e királynő kezét és szerelmét!

Eiméje kezdett megmámorosodni s megfledkezett az óvatosságról, amely előbb még suttogásra bírta

Pedig az, aki az ajtó mögött hallgatódzott, ebből a fölkiáltásból mindent kitalált.

Eredeti történelmi regény a XVIII. századból

(88)

Erzse megremegett és elborzadt Karafa utolsó szavaira.

Oh, hát ez az a nagy titok, melyet előle rejteget! Ez az, amire még a váron és a rejtett kincsen túl áhítozik! Zrinyi Ilona keze és szerelme!

Jó, hogy Karafa nem látta most Erzsébet arcát. Megijedt volna a düh és a gyűlölet vad lobogásától, amely tüzvészként égett sötét szemében.

A másik szerelmet még nem nyerte meg, de ezt már elveszítette, örökre.

Erzse szívére szoritotta a kezét, úgy iparkodott csillapítani szilaj dobogását.

Fülét újra az ajtóhoz nyomta, hátha hall még valami nevezetést? S hallott csakugyan.

— S mi lesz azzal a leányzóval, tábornok ur? — tette föl az önként kínálkozó kérdést. — A fejedelemszony erényes, szigorú föl fogású hölgy; ön még csak nem is közelíthet feléje, amíg ez a botránkozottat, puruttya viszony fönt áll. Jól is teszi, kegyelmes ur, ha véget vet neki, mert már az udvarban is beszélnek róla.

(Erzse érdeklődéstől égve várta ott az ajtó mögött a tábornok feleletét.)

Pohárcsengés jelezte, hogy az megint nagyot ivott.

— Oh, ami azt illeti, — mondta aztán megvető hangon, — kezdetben szórakoztatott, de most már torkig vagyok vele. Ha ez nem volna is, leráznám már a nyakamról.

— De az a nő örülten szereti excellenciádat. Nem fog egykönnyen szabadulhatni tőle. Lármázní fog, jajveszékelní s kész lesz a botrány.

Karafa föl kacagott s ez a kacagás oly ijesztő, oly haljóslatu volt, hogy Erzse egész lelkében elborzadt tőle.

— Ha én egyszer ellököm magamtól, — hangzott kísértetiesen, — nem fogja többé kinyitni a száját!

Erzsébet úgy érezte, mintha éles, hideg vas furódott volna a szívébe.

A tábornok tehát elhatározta, hogy elteszi láb alól!

Hát hiszen feslett, becsutelt életével, az erdei boszkatáncokkal jól rászolgált a legcsufosabb halálra is Tábort Erzsók. De ő, mint általában a romlott nők, felede a

saját hitványságait s csak a férfi árulásán érzett keserű, engesztelhetetlen haragot és gyilkos bosszuvágyat!

— Eleget hallottam! Eleget tudok! — sziszegte, mint valami vipera s a gyertyát fölkapva, nesztelenül visszaesont a hálóterembe, gondosan becsukván maga mögött a rejtékajtót.

Eloltotta a gyertyát, s bebújt a nagy, széles ágyba. Ismét elhatalmasodott rajta a téboly, de most már nem szerte csapongva, mint az ágbogas villám, hanem egy határozott, kinzóan perzselő gondolat irányában lobogva előre.

— És ez a gondolat a bosszu gondolata volt, a bosszúé, amely minél váratlanabb és rettenetesebb, annál edesebb lesz.

Nem gyönyörűsége áhítózó, szerelmes nő volt az többé, aki Karafa ágyába surrant, hanem valóságos mérges vipera, aki már csak kiszemelt áldozatára leselkedett.

XXVIII. FEJEZET. KARAFÁ DIADALA

Karafa gróf, amíg Kissel beszélgetett, megivott egy nagy kancsó tokaji bort s mikor Kist elbocsátotta, már meglehetősen részeg volt.

Egyedül maradván a nagy ebéd lóteremben, még egy darabig ott ült az asztal mellett s elgondolkodva bámult maga elé.

— Amit Kis mondott lónáról, azt nagyon is szem előtt kell tartanom, — tűnődött magában. — Szakítanom kell eddigi feslett életmódommal.

12 millió pár keztyűt készítenek. Csehországnak 4.8 millió hektárnyi erdeje van, amelyek 75 százaléka fenyves.

KRUPPEK ÁTVETTÉK A VITKOVICI KOHOMŰVEKET

Prágai jól értesült körök szerint a vitkovici hatalmas kohó és bányatelepet a Krupp művek veszik át.

□

□ Budapest Székesfőváros nagyarányú építkezési munkáinak és közüzemének bemutatása a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron a szakkörök és a nagyközönség érdeklődését nagy mértékben fogja lekötöni a Székesfőváros nagyszabású kiállítása, amelynek keretében az újonnan létesült, valamint a készülő utcsatorna- és hidépítési munkálatok, kertészeti újítások és légóltalmi berendezések kerülnek bemutatásra. A gáz- és villanyművek, valamint a vízművek és a főváros egyéb üzemei és intézményei is impozáns méretű és magasívóju kiállítással vonulnak fel a vásáron.

□ Jók a baranyai borok. A napisajtóban több ízben valótlán tudósítások jelentek meg a baranyai borok minőségére és árára vonatkozólag. Ezek a minden alapot nélkülöző közlemények nagy kárt okoztak a baranyai bortermelőknek, mert valósággal elriasztották a borvevőket. A valóság az, hogy egyes gazdák az őszi esőzés folytán előállott rothadástól való félelmükben korábban szüreteltek, ezeknek a borai savanyubbak. Az átlagos bortermés azonban minőségileg jó. Az árak az országos borpiac áráihoz mérten alacsonyak.

Növényvédelmi teendők március-áprilisban

Gyümölcsösben: A gyümölcsfák tisztogatását már március hóban be kell fejezni. Ahol megkésték ezzel a munkával, ott nagyobb erővel kell a munkához látni. Az elpusztult, beteg száradó ágakat el kell távolítani, el kell égetni, mert rendszeren tele vannak szuhok lárváival vagy cincérlárvákkal. Különös gondot tisztítsuk a kergét, a hulladékokat összegyűjtve égeszük el. A hernyófészkeket szedjük le, égeszük el, míg együtt vannak bennük az apró hernyók. Ezt a munkát is március végéig el kell végezni, mert áprilisban már szertemáznak az apró hernyók és ekkor már csak permetezéssel irtathók. A gyapjas- és gyűrűspille tojásait is el kell pusztítani április elejéig, mielőtt kikelnének. A gyümölcsmumiákat okvetlen le kell szedni, elégetni, mert egy-egy ilyen mumiá az egész vidéket megfertőzheti moniláival. A sebeket fáinokon okvetlen kezeljük, nehogy elrákosodjanak. Még március végéig el kell végezni az elmaradt permetezéseket is, így bordóülével, hol pajzstetű, telető levéltetűtojás van, gyümölcsfakarbolineummal, olajemulzióval is kell permetezni. Ha fáinkat a múlt évben gyümölcsfakarbolineummal, olajemulzióval permeteztük, akkor az idén a mézskénlé téli higitásu oldatával permetezünk, mert több évben át egymásután nem jó gyümölcsfakarbolineummal, olajemulzióval permetezni. Ezt elég 3 évenként egyszer végezni. Április elején, ha a fákon hernyók, vagy más rágószájszervű rovarok garázdaállkódnak, permetezünk 1% os arzénoldattal vagy 1% -es nikotinoldattal. Ahol talajjavításra szorulnak a fák, most trágyázzuk meg a fák alját a korona külső széle alatt. A talajjavítást is meg lehet kezdeni, hogy legjárható legyen. Rügyfakadáskor kísérjük figyelemmel fáinkat, ha

a téli araszalók apró barna, vagy zöld hernyói jelentkeznének, azonnal irtuk ki őket, mert az egész termés még bimbó alakjában elpusztíthatják. Az apró hernyók jól irtathók nikotinál áztatopermetezés útján. Hernyóenyeggyűrűket is felrakhatjuk március elején, hogy a vándorló hernyók feljutását a fáinkra megakadályozzuk.

Konyhakertben: A tél folyamán szátfagyott rügös talajt feláshatjuk már, hogy az abban lévő nedvességet konzerváljuk. Az ásás alkalmával kísérjük figyelemmel a felszínre kerülő pajzokat, hernyókat, lepkebábókat, lötétveket, és ezeket összegyűjtve pusztítsuk el. Ha az ásáskor odaengedjük a háromfiakat, ezek mindezeket ingyen égeszedik, megeszik, tehát elpusztítják. A konyhakert trágyázása alkalmával vigyázzunk arra, hogy a trágyával lötétű, csimasz ne kerüljön a kertbe.

Virágoskertben: Itt még csak a föld megmunkálását végezhetjük, mely munka alkalmával előkerülő minden fajta lárvát, bábót irtani kell. Az üvegházban, szobában lévő virágokon jelentkező levéltetű, viaszmolyletű, pajzstetű. Ezeket nikotinoldattal való permetezéssel irtathatjuk ki. Ha a védekezésünk amult évben kifogytak volna, ezeket most pótolni kell, hogy szükség esetén kéznél legyenek, ne kelljen akkor kapkodni utánuk. A védekezésnél használt gépeket számszámokat hozzuk rendbe, a gépek szelepeit, bőrteteit vizsgáljuk meg, ha szükséges, hozzuk azokat rendbe. A gumicsöveket vizsgáljuk meg, hogy nem folyat-e valahol, a hűtőt javítsuk ki és kenjük be zsírral, porral (fédervelezz), hogy puha maradjon.

Hernyófogókötelek tavaszi használata. A hernyófogóköteleket majdnem egész éven át használhatjuk különböző kártevőrovarok összefogására. Nyáron az almamoly hernyóinak, bimbólikasztóbogárnak, rügyfurónak nyújt jó buvóhelyet, hol a tél hidege elől védve vannak. Most tavasszal kikötött hernyófogókötelek pedig a tavaszi nap melegétől előcsalt rovaroknak szolgát éjjelre menedékkül a még hűvös, sőt talán fagyos éjszakák alatt. Ha a nappalok már melegebbek lesznek, akkor a rovaroknak egyrésze felébred téli álmából és azalatt a pár óra alatt, amit a déli nap melege jelent, ide oda mászkálnak, majd az alkonyat hűvösében újra buvóhelyre igyekeznek. Ezen hidegtől való menekülésüket használjuk fel irtásukra, mikor most tavasszal is felkötjük a hernyófogóköteleket, hogy legyen nekik hova bujni. Ezen eljárással elérhetjük azt, hogy a jó buvóhelyen összegyűlt rovarokat könnyen megsemmisíthetjük. Most tavasszal sok eszeleányt, bimbólikasztóbogarat, levélbarót foghatunk így össze kis fáradsággal. A kikötött fogóköteleket időnkint vizsgáljuk meg, ha azután sok kártevő gyűlt már össze bennük, akkor égeszük el azokat a benne lévő rovarokkal együtt.

— « O » — « O » — « O » — « O » — « O » — « O »

KÉK TOJÁSOKAT RAK EGY AMERIKAI TYUK

Nem kék madár volt az a bizonyos [tyuk, Mely — állítólag — kék tojást raka; E kék tojásból így hát nem lesz [csirke, Csak hápogó, kis hírlapi kacsa. FANYAR TÓBIÁS

Aztán a gyertyalángba bámult s hallan mormogta:

— Erzsébetnek meg kell halnia!

Ugyancsak or sziszegte az ágyban Erzse:

— Meg, megölöm Antóniót!

Kettőjük szerelme, ez a bűnös fajtan viszony íme megtermette kárhozatos gyümölcsöt.

Nem egymás ölelésére siettek immár, hanem kölcsönösen egymás életére törtek.

És Karafa agyában tovább erjedt és épült a gyilkos gondolat.

Most már gyakorlati oldaláról vette szemügyre a kérdést.

Hogyan pusztítsa el Erzsébetet, törrel, méreggel, vagy megfojtja és vízbe ölje-e?

— A vér mindig feltűnést kelt, — dörmögte magában. — A mérreg szűcszédre ad okot. Így is, úgy is, el kell temetni a hullát. A vízbefojtás? A tetemet kivetheti a víz, vagy kifoghatják a halászok.

— Egyik sem jó, — döntötte el, kiöntve és felhőrpintve még egy pohár bort. — Nemcsak meghalnia kell, de el is kell tűnnie nyomtalanul.

Ugyátzik, most újabb ördögi gondolat társult ehhez az eszméjéhez, mert arcára sátni vigorgás ült ki.

— És Kis? ... kacarászott magában. — Ohó, kis öreg, minék kellere neked az a tömörköd kincs? Csak vezess el a rejtélyig, ejtsd ki szájaiból a sajtot, a többi az én dolgom lesz.

— Hahaha! — nevetett halkán,

de vérfagyasztóan. — Ti ketten utolsó napjaitokat élitek bányakám, talán a legutolsó! Ha minden jól megy, holnap éjjel Kissel, meg egy leányzóval kevesebb lesz a földön!

Még egy darabig ott üldögélt az asztal mellett, aztán kissé dülöngélve, a hálóterem felé indult.

Erzse ébren virrasztva, türelmetlenül várta jövetelét, amint gondolta, az utolsó, halálos ölelésre.

De a tábornok pár lépés után megállott.

Meggoncolta magát: nem fekszik már le, hanem Munkácsra megy, hogy reggel már jókor az események színhelyén legyen.

S nem vágyott többé a leányra: már szinte érezte rajta a halottszagot.

Kisietett az előterembe s ott talprarántotta a komornyikot, aki elbőbiskolt a székében.

— Fogass be rögtön a zárt hintóba, rakasd meg lábmelegítőiddel és bundákkal, — rivallt az arcába. — Munkácsra megyünk. Kiséretül üljenek lóra a dragonyosok. Husz ittmard közülük a kisasszony őrizetére.

— Hívj elő Kis is, rá szükségem lesz holnap! — kiáltott az ember után.

Amíg a komornyik esietett, hogy a parerésot teljesítse, viszszenent az ebédőbe, hol ott volt elől és sötétben pár sort firkantott Erzsébetnek:

Édesem, bementem Munkácsra, gondoskodtam őrizetéről.

Holnap éjjel újra itt leszek. A viszontlátásra. K.

A levelet letette az asztalra, a szélét lenyomtatta egy pohárral s ismét az előterembe ment.

Felcsatolta a kardját, övébe dugta pisztolyait, felöltötte prémel bélelt köpönyegét s prémes sapkát húzván a fejére, lesietett.

A zárt hintó hat prűszkölő lóval, már ott állt a lépcsőház előtt, a dragonyosok már nyeregben.

— Husz ember őrségen ittmard — jelentette a hadnagy, — a többivel magam kísérem a kegyelmes urat a városba.

Karafa rábólintott s beszállt a kocsiba, ahol a komornyik valósággal körülbástvázta a jó meleg terítővel és prémekkel.

Kis is előkémertett nagy álmosan s bebuit a kocsiba.

A tábornok leültette magával szemkötzt s jelt adott az indulásra.

A kocsi a következő pillanatban kirobort a kapuból, a dragonyosok utána.

Öt perc múlva már ugy hortyogott a hintóban a tábornok, hogy a lovak szinte megvadultak tőle.

Erzsébet, amikor a hintó előgördült a lépcsőház felé, felült az ágyban s úgy fűelt kifelé.

Mikor aztán hallotta, hogy a fogat kirobort a kastélyudvarról s levasapat vágatott ki utána, kiugrott az ágyból s az ablakhoz roltant. Az éjszaka sötétjében nem látott egyen semmit, de a távozó rajból megértette, hogy a tábornok elutazott.

— Megszökött előlem! — leb-

bent el a csalódás kiáltása ajakáról.

Kiszaladt az előszobába s az üres fogas rögtön meggyőzte, hogy úgy van, ahogy gondolta.

— Mára tehát megmenekült! — kiáltotta a gyilkos szándéku némben.

Visszatért az ebédőbe s megpillantotta az asztalon a tábornok hátrahagyott levelét. Gyorsan átfutotta.

— Tehát holnap éjjel! — sutogta gyűlölettel. — Holnap a császárnak egytel kevesebb tábornoka lesz!

De addig is mivel töltse az időt, hogyan hűtse le türelmetlen bosszuvágyát, égő vérszomját?

— Hahaha! — kacagott föl, egy gondolatból elragadtatva. — Oly katonabálat rendezek mindjárt, hogy olyat még nem látott a világl!

Magára kapkodta a ruháit, kabátja burkolódzott s lesietett a lépcső előtt őrtálló katonához:

— Gyertek föl, fiuk, — mondta megveregette a katona pufók arcát, — ha nincs itthon a macska cincognak az egerek. Gyertek föl valamennyien. Lesz ivás, meg tánc reggelig.

No, a katonának se kellett több!

Nyomban fainak támasztotta a fegyverét s eiszaladt előhívni a társait.

— Az ifjasszony megint mulatni akar, — röhögte a fülükbe, — gyertek, hékás, bor is lesz, amennyi belétek fér!

(Folytatjuk)

□ 1
□ C
Nemze
április
Budape
igazolv
nak. E
ország
utazás
vasuti
nalain
ményr
vány
Magya
utazni
P 250
Német
Román
rögors
vizum
mente
lehet
NO
Buz
könyv
2 szá
kölös
uszály
tisza
kos 1
uszály
153, b
tisza
zalé
2 szá
paritá
—153
lékos
kölös
niai
Rozs,
142 50
64—6
Teng
diai
diai
nái
tásba
tásba
bóná
250,
tos 1
les 1
szeré
lés g
étős
145—
nyolc
szá
102—
bács
282.5
brutt
tartó
S
Bu
ki,
tisza
dú,
Béga
—15
152—
151—
bács
Arpa
szeré
—96
hér,
Ögg
230,
tes
korp
mi
R
A
7.50,
Z
don
74.8
Berl
Euk

□ Olesó utazás Budapestre a Nemzetközi Vásár alkalmából. Az április 23-tól május 8-ig tartandó Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai már nyomás alatt vannak. Ezek az igazolványok Magyarországon úgy az oda- mint a visszautazásnál 50%, 24 európai állam vasúti, hajózási és légitforgalmi vonalain 10-től 60%-ig terjedő kedvezményre jogosítanak. A vásárigazolvány és érvényes utlevél alapján Magyarországra vízum nélkül lehet utazni, kötelező utólagos vízum díja P 250. A vásárigazolvány ezenkívül Németországban, Olaszországban, Romániában, Jugoszláviában, Görögországban és Lengyelországban vízummentes átutazás, illetve díjmentes átutazási vízum váltást tesz lehetővé.

Tőzsde

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Noviszád és Szombor környéki és középbácskai 73-79 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbácskai 80 kilós 2 százalékos 153—155, tiszai I. osztály 80 kilós 2 százalékos 154—156, tiszai II. osztály 79-80 kilós 2 százalékos 154—156, bácskai és bánáti, Duna uszály 73-79 kilós 2 százalékos 153—155, bégai uszály 79-80 kilós 153—155, tiszai csatorna uszály 80 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbánáti 80 kilós 2 százalékos 152—154, délbánáti vrsaci paritásban 78-79 kilós 2 százalékos 153—155, szerémi, Duna 78 kilós 2 százalékos 152—154, szerémi, Száva 77-78 kilós 2—2 százalékos 152—154, szlavóniai 78-79 kilós 2 százalékos 153—155, Rozs, bácskai 72 kilós 2 százalékos 142-50—143. **Árpa,** bácskai és szerémi 64—65 kilós 155—160. **Zab,** 157-50—160. **Tengeri,** vrsaci paritásban 95—97, indiai paritásban 95—98, tulszarított indiai paritásban 96—98, szárított bánáti 105—107, szárított vrsaci paritásban 106—108. **Buzaliszt,** bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 240—250, kettős 220—230 ötös 200—210, hatos 190—190, hetes 150—160, hét és fel 117-50—122-50, nyolcas 110—112-50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 235—245, kettős 215—225 ötös 195—215, hatos 175—185, hetes 145—155, hét és fel 117-50—122-50, nyolcas 110—112-50. **Buzakorpa juta,** zsákokban bácskai 105—107, szerémi 102—104, bánáti 99—101. **Fehérbab,** bácskai 2 százalékos zsák nélkül 280—282-50. **Sertészszir** 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1340—1360. **Irányzat:** tartott. **Forgalom:** közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, Szombor és Noviszád környéki, valamint középbácskai 152—154, tiszai hajórakomány első és másodrendű, Duna bácskai és bánáti 152—154. **Béga hajó** 152—154, Tisza csatorna 152—154, felsőbánáti 152—154, délbánáti 152—154, szerémségi, dunai és szávi 151—153, szlavóniai 152—154. **Rozs,** bácskai, Szombor környéki 142—145. **Árpa,** Szombor környéki, bácskai és szerémi 155—160. **Tengeri,** bácskai 94—96, bácskai, száraz 106—108. **Bab,** fehér, bácskai 232—235. **Örlemények:** g és g 242-50—252-50, kettős 220—230, ötös 200—210, hatos 180—190, hetes 150—160, nyolcas 110—115. **Buzakorpa** 105—107. **Zab,** bácskai és szerémi 152-50—154-50. **Irányzat** barátságos.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 6.—7-50, Berlin 5.63—5.67, London 204.—**Zürich,** Beograd 10, Páris 11.78, London 20.835, Newyork 445.—, Brüsszel 74.875, Milánó 23.40, Amszterdam 236, Berlin 178.1, Szófia 5.40, Varsó 83.50, Bukarest 3.37.

Fontos orvosi tanácsok betegek és egészségesek számára

A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása (45)

Nagyon tápláló az aszpick is, amelynek elkészítése a következő: Disznóbőrt vagy borjúlábakat megtisztítva felteszünk gyenge sós vízbe lassan főzni. Ha az már teljesen puha, ütünk bele 3 tojásfehérjét; 3 evőkanálnyi ecetet és zselatint (2 lap) téve hozzá, hagyjuk egy kicsit leülepedni és azután formákba vagy tálra öntjük, ahol, hideg helyre téve, hamarosan megállszik.

A zselatint vérző tüdőbetegeknek végbélcsőrék alakjában is adhatjuk: 50 grm zselatint 1 és fél liter vízzel addig főzünk, amíg az 1 literre sűrűsödik be. Ezt négy részre osztva, naponta kétszer-háromszor adjuk.

A savanyu ételek vérzésesillapító hatása szintén abban rejlik, hogy a vért gyorsabb megvalódásra bírják. Ezért célszerű a vérző tüdőbetegeknek savanyu ételféléket adni: ecettel, citrommal készített főzelékek, citromfelfújt, citrommártás, citromparfé, citromzselé, citromfagylalt, savanyu saláta (burgonya-, zeller-, uborka-, heringsaláta), savanyu mártások (sóska-, meggy-, egres-, uborka-, kapor-, tejfel és az ugynevezett »pikáns« mártás). Ez utóbbi így készül. 10 dkg zsirból és 4 dkg lisztből rártást készítünk, pár pohár huslével felereztjük, teszünk bele négy evőkanál tejfelt, négy kávéskanál cukrot, sőt, citromlevet, ezeket felforraljuk, átszűrjük, kevés mustárt pár szem kaport is adunk hozzá. — Kitűnő ízű és magas tápértékű miatt szívesen adjuk a tartár-mártásokat is, amelyhez 1—2 keményre főtt tojást adhatunk. A tartár-mártás készítése módja: 4 tojás-sárgáját 3 kanál cukorral összekeverjük és hozzáadjuk. Pár szem kaprot és 1 kanál citromlevet is teszünk hozzá. Hasonlóan igen magas

tápértékű a majonéz-mártás is, amelynek elkészítése a következő: 20 dkg aszpickot 6 tojásfehérjével, késhegynyi sóval, 1 kávéskanál citromlével gyors tűznél felforralunk, majd addig keverjük, amíg ki nem hűl. Adhatunk hozzá még mustárt is.

A vérzés csillapodtával csak nagyon lassan térünk át szilárdabb tápra, de szabálynak tekintjük azt, hogy a már egyszer vérző tüdőbeteg nagyon hajlamos új vérzésre, tehát éttervét állandóan úgy állítsuk össze, hogy mellőzzük belőle a vérzést kiváltó tényezőket.

III DIÉTA TUBERKULITIKUSOK GÉGEMEBETEGEDÉSÉNÉL

Hideg italekat inni tilos! Az ételekből tartuk távol az erősen fűszerezett, csipős elkészítésűeket, a paprikás-ecetes-, mustáros mártásokat. Nyákos tartalmuknál fogva jó gégebevonók a már fennebb említett rizs-, dara-, szőg-, köles-, zabpelyh-, lisztkevesek. Sokan dicsérik a lefekvés előtt adott meleg tejet tisztán, vagy felényire hígítva Emsi-, Selters- vagy Selvaor-vízzel. Mások a cukorral elkevert tojásfehérjétől láttak enyhítő hatást amit vagy tisztán, vagy tejjel keverten szintén este lefekvés előtt isznak a betegek.

A gyümölcsök közül az édes cseresznye-, sárgabarack-, őszibarack, alma-, szilva-, narancsíz jó eredményt adhatjuk, valamint a mézet is, vagy tisztán vagy személyre kenyérré keverve, esetleg cukorral, mint mézmalata-, feketé és salmiák-cukorka.

NÉHÁNY KÜLÖNÖSEBB HIZÓKURA TUBERKULÓZISNÁL

Az az elgondolás, hogy a túltáplálás a tuberkulózisnak leghatásosabb ellenszere, a legkülönösebb táplálkozási módok kidolgozására készített orvost és beteget egyaránt. (Folytatása pénteki számunkban)

Hogyan fogunk, hogyan hízzunk? (30)

A felfokozott anyagforgalom egyedül nem ad tehát felvilágosítást az elhízás lényegére nézve. Brugsch felfogása szerint minden körülmények azon feltételeire vezetnek, hogy az endogén elhízás lényege lipogén tendenciában volna keresendő, ez a lipogén tendencia volna az elsődleges, amely másodlagos uton az anyagcsere lefokozásához vezetne. Vagyis a forgalomnak lecsökkentése még nem jelenti azt, hogy a lecsökkent anyag, illetve energiaforgalom egyénnek feltétlenül el kell híznia. Keresnünk kellene ezek szerint a lipogén tendenciának az okát. Sajnos, ezirányban vajmi kevés pozitívum van a birtokunkban. A harmadik agygyomroc fenekén ülő trofikus-vegetatív centrumok, valamint a sejtek specifikus autochton zsírlerkódást elősegítő működéséről, amelyek ezen kérdésben szerepelnek, vajmi keveset tudunk és az is, amit tudunk, nagyjában csak feltételezés. Csak egy bizonyos és ez az, hogy az energiaforgalom csökkenése nem más, mint az elzsirosodás fellepéséhez vezető endogén diszponáló körülmény. Ezen diszponáló körülmény létrehozásában van szerepük az endokrin mirigyeknek, amelyek azonban ezek szerint semmi esetre sem tarthatók az endogén elhízás kizárólagos okainak, ami azonban fontosságukat éppen nem csökkentli le. Az a tény, hogy az inkretumok hiánya vagy megkevesbedése folytán létrejött zavarok az inkretumok mesterséges adagolásával

korrigálhatók, feladatunkká teszi a belső szekréciós mirigyeknek, az elhízások bizonyos formáival való szerepének tanulmányozását és ennek a szerepnek az értékelését.

A belső szekréciós mirigyek, illetve termékeiknek, a lipogén tendenciát előidéző és ezzel az anyagcsere lecsökkentő működésének egyik példáját a pajzsmirigynél nagyjában már megismertük. Kétségtelen, hogy a többi belső szekréciós mirigynek is ezirányú képességük van, valamint a későbbiekben látni fogjuk azt is, hogy az egyes elhízási típusok az egyes mirigyek által okozott elhízási formákra nézve jellegzetes tüneteket mutatnak fel. A képet azonban nagyon ritkán látjuk tiszta formájában megnyilvánulni. Ennek az oka abban rejlik, hogy egyrészt a formák legtöbbször kevert formák, amely keverékből az egyes komponenseket egyáltalán nem vagy csak nehezen lehet kihámozni, másrészt ismeretlünk az endokrin mirigyek funkcióira nézve még nagyon is hiányosak és főleg abban az irányban hiányosak, hogy az egyes mirigyek egymásközti viszonylatát nem ismerjük eléggé, ami annál inkább sajnálatos, mert kétségtelen, hogy az endokrin mirigyapparátus egy egységessel szorosan összefüggő egységet képez úgyhogy ezen láncolat egyes szemléltetve nem kapunk tiszta képet.

(Folytatása szombati számunkban)

Az új német birodalom

Németországnak 1939 március 15-ig 78,677.719 lakosa volt, akik 583.037 négyzetkilométernyi területen éltek. Most, hogy Cseh- és Morvaország német protektorátus alá kerültek, a birodalom területe 49.362 kilométerrel nagyobbodott, lakóinak száma pedig 6,804.876 fővel szaporodott. Németország tehát

632.399 négyzetkilométer területű és 85.842.595 lakosa van.

Ausztria átcsatolása után 83.854 négyzetkilométer és 6.760.000 lakos került Németországhoz, a szudéta területtel 28.860 négyzetkilométerrel nagyobbodott a birodalom területe és 3.576.719 lakossal szaporodott a lakosság száma. A Saar vidék is 1.900 négyzetkilométeres területgyarapodással és 841 ezer lakossal növelte a birodalmat.

A cseh-morva protektorátusban, prágai hivatalos jelentés szerint

a lakosság 95,85%-a cseh,

amely 6,522.473 lakosnak felel meg, ehhez a számhoz kerül még az a 738.502 cseh, akik szudéta területen laknak. A protektorátusi tartományokban 234.798 német lakik, vagyis a lakosság 3,49%-a. Az iglauri német nyelvű német lakosságának száma 23.796 (az összlakosság 45,5%-a) Budveisz környékén 6681, Pilsen városban 8000, Prágában 41.701, Brünnsben 55.684, Olmützbzen 23.000, Vischauban 2292, Morva-Osztrauban 21 ezer 914 német lakik. Ezenkívül még vannak német szórványok is.

A mai Csehország területe 32.411 négyzetkilométer, 4 millió 472.354 lakossal,

akiknek 97,23%-a cseh. Morvaország területe 16.291 négyzetkilométer 2,300.976 lakossal, akiknek 93,18%-a cseh. A protektorátus legnagyobb városa Prága 900.000 lakossal.

Cseh- és Morvaország bekebelezésével nagyon megrövidült a német államhatár, amely ma mindössze 7430 kilométer hosszú. A szudéta terület átcsatolása előtt Németországnak 2076 kilométer hosszú határa volt Csehországgal, míg ma ebből a hosszú határból csak 260 kilométer van Szlovákia és 50 kilométer Lengyelország felől. A birodalom határa Csehország bekebelezésével 1766 kilométerrel rövidült.

A cseh-morva protektorátus lakossága főleg ipari munkás.

A lakosság 27,8 százaléka föld és erdőmunkás, 38,17 százaléka gyári- és kőiparos, 8,34 százaléka kereskedő, 6,2 százaléka forgalmi alkalmazott, 12,65%-a közalkalmazott és szabad pályán működő.

Váltsílilag a következőképpen oszlik meg a lakosság: Csehország lakóinak

68,5%-a római katolikus,

3,25%-a az 1918-ban alapított huszita, nemzeti egyházhoz tartozik, 4,75%-a protestáns, 1,25%-a zsidó, 11,75%-a pedig felekezeten kívüli. Morvaországban 84,75%-a katolikus, 5,67%-a huszita, 4,25%-a protestáns, 1,5%-a zsidó és 3,5%-a felekezeten kívüli.

NYILTTÉR

Tekintettel arra, hogy szomszédom, dr. Crnković Iván feljelentése miatt, mely szerint a favágógép zuga és szaga az ő egészségére káros, korlátozva vagyok munkámban, kérem nagyrabecsült vevőim szíves elnézését az esetleges késésért és lehetőleg 1 nappal előbb a rendelést. A 25 D-os búkkával továbbra is szolgálhatok.

Szűcs Sándor, fakereskedő, Szubotica, Vilsonova 52. Tüzelőkkel szemben

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zene, ténc reggelig!

Egész éjjel étel és italkülönlegességek

Kulunsics Laci

"KÉT GALAMB" vendéglőjében, Szubotica, P. Kujundžićeva ul.

Minden háztartás dísz a

Pfaff
varrógép
kapnato
„JUNG“
Szuszedszky
Noviszád, Safarikova 9

SZENES vasüzletben, Szubotican

Jégszekrény

vételnél ügyeljen az alábbi címre, amely elismerten a legjobb jégszekrényeket készíti. — Árjegyzék díjtalanul

Ujvári Ferenc - Temerin

APRÓHIRDETÉSEK

URANIA MOZI, NOVISZÁD

Ma bemutató:

Bernini hercegnő titka

(Szocsaí ütközet 1917)

SYBILLE SCHMITZ - HANS STELZER

Érdekfeszítő nagyjím a világháborúból

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére. 3 csepp balsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteka Gebauer. Bač 190

HÁZASSÁG

HÁZASSÁGOKAT leglelkismeretesebben közvetít jobb körökben. Elsőrendű családi összeköttetések. Legjobb eredményeket biztosítjuk. Tájékoztató prospektust 10 dinár előzetes beküldése mellett diszkrétén szétküld: «Rezero», Zágreb posta 3 1106

ELADÓ

HAT HÓNAPOS gyönyörű tisztafaj vizsla vadászkutya eladó. Noviszád. Kralja Petra II. u. 24. 1840

KORCSMA ELADÓ Noviszád. Petra Zrinyszkog 28. 1893

FÜSZERÜZLET, amely 60 éve áll fenn Sztáribecsejen, házzal együtt eladó. Cím a kiadóban. 1389

CSUKOTT 1/2 tonrás teherautó használható állapotban igen olcsón eladó. Kemikalija, Noviszád, Arseze Teodoro. vicsa ucca. 1894

JÓKARBAN lévő villanyrádió olcsón eladó. Érdeklődni: Zselyeznicska 59 1891

SZIKICS Feketics, Topolyához 19 kilométerre fekvő 125 holdas prima birtok elsőrendű épületekkel 14.000 dinárjával — 1600□ holdja eladó. Megbízott Sulhof, A'be ingatlan és pénzforgalmi iroda Szubotica, Dobrovacska 3. Telefon 68. — Veszünk bankkönyveket és agrár papírokat.

CSERÉP, nád deszka különféle épületanyag eladó. Noviszád. Rumenacska ul. a Drizler malom mellett. 1346

KIADÓ

CSINOSAN butorozott különbejáratú szoba Szubotica központjában kiadó. Cím a szuboticei kiadóhivatalban 97

KERESLET

GÉFESZT KERESÜNK szivógáz és gőzgépkomotív kezelésére. Merkur börgyár, Noviszád, Futaki kapu. 1860

SÜTEMÉNY előrusítólyant állami nyelvtudással azonnali belépésre felvesz a Szloboda kávéház, Noviszád. 1865

HELYI ÜGYNÖKÖKET mérlegek eladására keres beográdi cég. Ajánlatokat. «Kredite», Noviszád, Kralja Petra II 29. kór 1086

JÓMEGJELENESŰ ügyes, intelligens fűszerkereskedő segéd szerb, magyar és német nyelvtudással bizalmi állás betöltésére kerestetik. Írásbeli ajánlatokat: «Bizalmi» jellegével a kiadóhivatal továbbít. 1882

ÖNÁLLÓAN dolgozó épületlakatos segédek azonnal felvesz: Reichel, Noviszád, Dudarszka 2. 1881

JÓÁZBÓL való erősebb fiu tanonrak felvétetik a Wachtl utóda pék ségében, Noviszád, Zselyeznicska 6. 1893

KÜLÖNFÉLE

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrkabátok festése minden színben. Olcsó árak. — Noviszád Postanszka 14. 7045

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

2500.— dinár befektetéssel havi 1000 dinárt kereshet. Levelezés horvátul «ANOS» Maribor, Orožnova ul. 6 4742

«FLORODOR» szakorvosi felügyelet mellett készül eltüntet mitesert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din. 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat «Vegetabilia» Noviszád 5124

✚ Múlábak ✚

műkarok, gyógyfűzők, járógépek Schönbrunnál, Szubotica, Kr. Aleksandrova u. 9. 64

FAISKOLÁK ÉS GYÜMÖLCSSTER. MELŐK figyelmébe ajánlom elsőrendű vadsemetélmét, 18 dinárért 100 darabonként, valamint mindenféle elsőrendű gyümölcsfákat mélyen leszállított árban. Jakovljević Milán, Ada 1527

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösséget és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, k's doboz 7 50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár. Szubotica.

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtöktől—vasarnapig

TINO ROSSI

a világhírű énekes és

CONCHITA MONTENEGRO kaprázatos pompával készült nagy zenei slágere

Páris fényei

(Lumières de Paris)

A pótműsorban:

Hicadé és Walt Disney

Mickey & Silly rajzfilmje

MODERN frizurákat «Vella» tartós hullám olajpakolással készít garancia mellett GRIESER fodrász, Noviszád Kralja Petra II. 74. 1874

ÖCSKAVASAT, öreg gépeket veszelad Jeremias Branimir, Noviszád, Ruszka ulica 37. 1123

KUNDERMAG, búkköny, takarmány, borsó, szudóni fű, lupina zöld trágyázóhoz, muhar, köles, hajdina, selyőcök magvakat elad, árjegyzéket küld: agronom Bora Petrović, Podravska Slatina. 1595

MALMGÖK! Nagy választék rakatáron új és használt malomgépekben, terárók, némozók, darágépek, exhauszorok, hengerek, sziksziták, transmissiók, szijtárcsák felvonó vasfelszerelések, 45—85—120 HP szivógázmoztorok, malomkövek stb. Mamuzsics Iván, Szubotica, Zrinyszki trg 11. 96

Tűzifa

va ontételben bármely állomásra olcsó napi árban

ACS ANDOR, Szubotica

Paja Kujundžićeva ul.

Garanáltan fajlaazonos

gyümölcsfák díszfák, rózsák,

szőlővanyók, maklura (vadnarancs) élősvények stb stb. valamint

HINDENBURG

földieperpalánta

legnagyobb a világon, 100 palánta 30 din.

HIRSI kertészeti telepek

Szubotica, Palicsi ut, villamos megálló Telefonszám 66

Kérje ingyenes főárjegyzékünket!

PYRAM

cipőkrémet kérjen mindenütt, mert a legjobb és az üres dobozokat a kereskedőnél értékesítheti. Waberer Vilim, Velika Kikinda 4801

Reggel Ujsa

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Felelős kiadó: **Andréo Dezaš**

A kiadóhivatal vezetője: **Blažek Ferenc**

Pietpiata — Előfizetés: Egy óra . . . . . 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)

Három óra . . . . . 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)

Félévre . . . . . 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)

zslazi svakodneвно Mező elenik naponla Pošt. čekovni račun — Postacekkszám: Zagreb, 46.692

A HOSSZU TÉLIKABÁT SOK MINDENT ELTAKART
De most már napról-napra melegebb lesz. Új harisnyák — friss fehérnemű kell
JÖJJÜN MOST HOZZÁNK!
Nagy tavaszi — husvétii vásárunk tartama alatt mindezt nagyon olcsón beszerezhet nálunk

Grand Magazin

Hagyomány! Minőség! Haladás!

Összpontosul a STEYR autókban. — Leszállított árak mellett kaphatók

KÉPVISELŐK:
Beogradban: **Vladim. G. Vuković** Bácskában: **„JUNG“ Szuszedszky**
Beograd, Kumanovska 5. Telefon 27901 Noviszád, Safarikova u. 9. Telefon 32-69

A mestermű remeke!
A legkötelesebb és mégis a legolcsóbb!
Mielőtt rádiót vásárolna, saját érdekében kérjen ajánlatot.
Megbízható helyi ügynököket keresünk. Képviselet és lerakat:

„JUGOPORT“, D. Ignjatović,
Beograd, Koszmajszka 1. Árusítás: Decsanszka 4.
Telefon 25 310